

Kommunist nr 1

(publicerad oktober 1970)

Förord

Kommunist var *Förbundet KOMMUNISTs* (FK) teoretiska tidskrift. FK bildades genom att en utbrytning ur MLK, *Marxist-Leninistiska Kampförbundet*, på hösten 1970 (MLK i juni 1970, genom att resterna av Vänsterns Ungdomsförbund, VUF, bytte namn). FK:s brytningsplattform finns på denna webbplats.* I detta första nummer av *Kommunist*, som på framsidan förkunnar *Brytningen inom den revolutionära rörelsen – Kommunisternas uppgifter*, summerar man brytningen och försöker vidareutveckla brytningsplattformen.

Mycket av FKs kritik av KFml/MLK kunde de svenska trotskisterna i början av 70-talet skriva under på (t ex när det gäller ”huvudmotsättningen” i Sverige m m), men när det gällde FK:s maoism och politiska alternativ, t ex vad gällde frontarbete i allmänhet och arbetsplatserna i synnerhet, då var man inte alls överens. För en kritik av FKs teori och praktik, se *Om FK*, en artikelsamling ur tidskriften *Fjärde Internationalen*.

I september 2006

Martin F

Kommunist-redaktionens inledning

Vi har i detta nummer valt att sammanfatta en del av de erfarenheter vi dragit av kampen i VUF-MLK innan vi bröt med denna till slut helt degenererade organisation för att lägga grunden för Förbundet KOMMUNIST. Vi kommer att behandla problem som inte är nya. Problem som ännu inte helt lösts och som lett till ständiga strider inom den revolutionära rörelsen. Det är frågeställningar som har väckts i den konkreta kampen alltsedan det spontana uppsvingets första trevande början i mitten av 60-talet. Vi har frågan om hur kommunister bör agera i den spontant uppblående kampen, väckt i samband med Vietnamrörelsens uppkomst och kanske framför allt i samband med studentuppsvinget och kampen mot UKAS med kårhusockupationen som höjdpunkt. Samtidigt ställdes problemet hur kommunister bör arbeta i frontorganisationer. Vidare ställdes frågan om staten, klasserna och huvudmotsättningen i ett högt utvecklat monopolkapitalistiskt Sverige – frågor som är av oerhörd vikt för varje revolutionär strategi. Kampens förskjutning från universitetet till arbetsplatserna i samband med bl a hamn- och gruvarbetarstrejkerna ställde kommunisterna inför nya problem. Hur ska vi gripa in i arbetarklassens kamp? Hur ska vi komma vidare, kunna ge kampen ett revolutionärt perspektiv och omvandla den spontana kampen till en medveten revolutionär kamp för socialismen? Frågan om en revolutionär strategi ställdes. En strategi som har som absolut förutsättning konkreta analyser av konkreta förhållanden som KFml/Clarté och MLK hittills varit helt oförmögna att utarbeta. De förenklade redskaps- och agentteorierna kan på inget sätt vara vägledande för revolutionär handling. I detta sammanhang kommer helt naturligt problemen med studierna och den vetenskapliga socialismen in. Hur skall vi kunna tillägna oss den vetenskapliga socialismen – inte som ett block av färdiga lösningar och dogmer, utan som hjälpmedel för analys och strategi.

* [Brytningsplattform ur MLK](#)

Alla dessa frågor berör som vi ser inga ”akademiska” spetsfundigheter. Det är helt avgörande problem som måste lösas för att vi skall komma vidare och verkligen kunna lägga grunden för det kommunistiska parti som KFml under de senaste åren pratat i luften om. Ett parti som verkligen kan ingripa i klasskampen och vara vägledande för handling.

För närvarande är KFml/Clarté och dess degenererade pådrivare MLK till stor del dominerande i den revolutionära rörelsen. Deras snedvridna och högeropportunistiska politik och förstenade teori ligger för närvarande som en hämsko över stora delar av den revolutionära rörelsen,

En politik som kan försena utvecklingen av ett nytt och kraftfullt kommunistiskt avantgarde. Det är av denna anledning som vi valt att sammanfatta de viktigaste delarna av vår kritik av KFmls teori och politik och även på vissa områden anvisa riktlinjer för vår kommande politik.

I kommande nummer av vår tidskrift kommer vi konkret att presentera vår politik på skolor, universitet och arbetsplatser, en övergripande strategisk diskussion, analyser av den världskommunistiska rörelsens historia och de erfarenheter vi kan dra av denna.

Brytning inom revolutionära rörelsen

Den revolutionära rörelsen befinner sig idag i en brytningsperiod. Det spontana studentuppsvingets tillfälliga falnande och den begynnande militansen bland arbetarklassen har ställt den revolutionära rörelsen inför en rad nya problem av främst strategisk art. Vi har lärt oss att det inte räcker att underblåsa den spontana kampen; denna måste omvandlas till en revolutionär kamp och sammansmältas med motsvarande kamp på olika sektorer i samhället för att vi ska kunna rikta ett dråpslag mot kapitalismen.

Det räcker inte att hävda nödvändigheten att bygga ett revolutionärt kommunistiskt parti, eller att *vilja* föra en revolutionär kamp; idag gäller frågan: HUR?

Striden i VUF är det kanske hittills klaraste uttrycket för uppgifternas aktualitet. Under ett halvår fördes där en kamp som gällde frågan om hur man skall tillägna sig och tillämpa den vetenskapliga socialismen, frågan om statsapparaten, den härskande klassen och huvudmotsättningen i Sverige, frågan om hur kommunisterna skall kunna omvandla den spontana kampen, frågan om hur man skall värdera den kommunistiska rörelsens erfarenheter etc.

Denna strid klöv VUF i två delar, KOMMUNIST och MLK. Den senare riktningen uppgav sin politiska självständighet, och anslöt sig i praktiken till den organisation, som hittills dominerat den revolutionära rörelsen (KFml).

KFml var den första gruppering som avslöjade VPK, och som stred för nödvändigheten att bygga ett kommunistiskt parti och föra en revolutionär kamp. Man insåg vikten av detta, men har aldrig lyckats lösa uppgiften, och kommer på nuvarande grundval inte heller att kunna göra det.

På grund av sitt SKP-ursprung och den ytliga* och mekaniska anknytningen till KKP:s kamp har nämligen KFml aldrig förmått göra upp med rötterna till den moderna revisionismen, utan istället anknutit till dess ursprung – stalinismen.

Stalinismen var den riktning som genom SUKP kom att dominera den världskommunistiska rörelsen. Den utvecklade inom sig avgörande avvikelser på teorins, politikens och organisa-

* KFml uppfattade aldrig, att KKP för att kunna genom- och vidareföra den kinesiska revolutionen, tvingats bryta med en rad avvikelser i stalinismen. KFml har i KKP:s kamp därför bara kunnat se en stalinistisk kontinuitet.

tionens områden, som kom att utgöra en grund bl a för den europeiska kommuniströrelsens urartning efter andra världskriget.

Stalinismen gav KFml från början en skenbar stabilitet genom de starka ideologiska elementen. Samtidigt följde emellertid en grundläggande oförmåga att se nya problem och kunna utföra konkreta analyser. Liksom man i detta fall inte kunnat tillgodogöra sig KKP:s långvariga kamp mot dogmatismen, kunde man inte heller tillgodogöra sig dess kamp mot ekonomismen, utan hamnade i en snedvriden syn på samhällsutvecklingen. Det nödvändiga arbetet på en revolutionär strategi kom av dessa anledningar att omöjliggöras. När vi i dagarna sett KFml:s sorgliga och opportunistiska sätt att i valrörelsen kämpa om själarna (överbudspolitik utan utomparlamentariskt stöd, urvattning genom en inriktning på mindre medvetna skikt, förstärkning av parlamentariska illusioner – ‘En röst på KFml är en röst på socialismen’ etc.), har vi bara sett de konsekventa följderna av denna trångsynta brist på revolutionärt perspektiv.

Ofruktbarheten i anknytandet till stalinismen visade sig tidigt. I samband med att det spontana uppsvinget nådde sin höjdpunkt under 1968, drabbades KFml av en svår kris. I en extrem och småborgerlig reaktion – vilken bara rörde hela rörelsens embryonala karaktär – mot den byråkratiska centralismen och den politiska ekonomismen, sökte stora skaror clartéister och FN-Lare i Uppsala, Stockholm och Malmö bryta sig ur KFml:s politiska grepp.

Genom KFml:s svaghet kunde en annan organisation, som bara i flexibilitet och anpassningsförmåga överträffade KFml, rida fram på det spontana uppsvinget. Denna organisation – VUF – var mera en del av det spontana uppsvinget än dettas medvetna ledare. Ideologiskt var förbundet ett vagt hopkok på olika antikapitalistiska och delvis antistalinistiska föreställningar. Den lösa organisationsformen möjliggjorde att medlemsleden starkt kunde svälla i Tetoffensivens, Majrevoltens och Kårhusockupationens spår.

Men det spontana uppsvinget nådde sin kulmen, konjunkturen förändrades, glöden falnade tillfälligt. Den organisatoriska och ideologiska lösligheten kom att utgöra ett hot mot existensen. KFml hade nu också slickat sina sår, och i den nya konjunkturen blev dess ideologiska och centralistiska slagsida en fördel gentemot VUF.

VUFs behov av en ideologisk fasthet och KFml:s dominans på detta område bäddade sålunda för att VUF skulle börja uppta element av KFml:s ideologi. Till en början hade dessa klart progressiva följder – bl a stimulerades kampen mot nyvänstern och VPK – men efterhand blev de hämmande. De krav studentspontanismens konjunkturberoende och den tilltagande militansen bland arbetarklassen ställde på en förmåga att kunna föra en kamp kvalitativt vidare, hade både KFml och stalinismen visat sig oförmögna att uppfylla.

Den revolutionära rörelsen hade uppenbarligen ingen förmåga att utveckla den begynnande arbetarmilitansen till en revolutionär kamp. Många började inse att den nuvarande uppgiften måste vara att ur den revolutionära rörelsen och proletariatets mest medvetna skikt *skola en kader*, som just hade förmågan att i kamp mot den spontana kampens borgerliga bestämmingar, omvandla den i en revolutionär, socialistisk riktning. Av denna kader måste då bl a krävas genuina kunskaper och en självständig analysförmåga. Den traditionella studiepolitiken med dess isolerade inlärande av dogmer utgjorde därför ett hinder nu.

För att kunna omvandla och leda masskampen i riktning mot den socialistiska revolutionen krävdes också en revolutionär strategi. Det vetenskapliga arbetet på denna nödvändiggjorde en återerövring av den marxistiska vetenskapen.

Det första tecknet på att grupper började reagera för dessa behov var Lunda-Clartés opposition i – och brytning med – Clartéförbundet. I VUF hade under vintern-våren 1970 olika grupper börjat växa fram, som var kritiska mot närmandet till KFml. I kampen mot detta

utvecklade oppositionen en gemensam teoretisk och politisk grundval, och sammansmälte under sommaren i KOMMUNIST.

KOMMUNIST och Bolsjevik – större delen av f d Clarté-Lund – representerar olika mot stalinismen kritiska riktningar. Bolsjevikriktningen var först utvecklad, men lokalt begränsad. Den relativa isoleringen och den svåra uppgift övergången från en studentspontanistisk organisation till en medveten förtrupp för arbetarklassens kamp ställer, ledde till ett starkt behov av en fast, färdig och stabil ideologi. Detta har fått Bolsjevik att delvis överge sin kritiska attityd mot ideologiska föreställningar och färdiga scheman, och – inte helt utan spontanistiska rester – kasta sig i armarna på den trotskistiska ideologi, som just nu upplever ett uppsving i Europa..

För att legitimera detta brukar Bolsjevik föra fram teorin om de två polerna: ”*Organiseringen av ett nytt avantgarde bestäms av två poler med beteckningar märkta av historiens tyngd - stalinismen och trotskismen.* Militanterna står inför valet av antingen ett vidareförande av Moskvakommunismens glansdagar eller ett återgripande på den revolutionära marxismen, på oktoberrevolutionens bolsjevism företrädd av Lenin och Trotskij.” (Bolsjevik 2, sid. 2. vår kurs)

Av vad vi tidigare sagt om stalinismen framgår att vi anser oss ha alla skäl att vara starkt kritiska mot den. Men om vi också skulle skärskåda den trotskistiska riktningen, visar det sig, att vi inte har mindre anledning till kritik. I själva verket har den – av Bolsjevik lovprisade – ”polen” inte lyckats bättre än stalinismen: Historien om trotskismen är i stor utsträckning historien om anarkistiska struktur-reformistiska eller syndikalistiska sekter.

Det enda trotskistiska parti med större massinflytande, det ceylonesiska, har gått samma väg som de större stalinistiska partierna: rakt ut i reformismen. Inte någonstans har trotskismen lyckats prestera någon organisation, som kunnat utveckla mera varaktig revolutionär praktik.

Vi kan inte – efter vår kritik av stalinismen – anta att detta skulle bero på olyckliga omständigheter, utan måste förutsätta avgörande felaktigheter i strukturen.

Därför förefaller det inte välmotiverat att med hull och hår ”ansluta sig till” trotskismen, efter som riskerna för en ny dogmatism måste vara stora, genom en inbindning i vissa frågeställningar och färdiga svar på dessa.

Bolsjevik har uppfattningen, att kampen mellan trotskismen och stalinismen kommer att bestämma den revolutionära rörelsens utveckling, och att detta är fastslaget av ödet genom ”historiens tyngd”. För oss blir resonemanget, att dagens revolutionärer måste bli *antingen* trotskister *eller* stalinister lika absurt som att hävda att Marx skulle varit tvungen att bli antingen hegelian eller feuerbachian. Liksom Marx på sin tid fick ta upp en kamp mot olika traditioner och strömningar i sin tid som var otillräckliga för att lösa samhällsutvecklingens problem, anser vi i KOMMUNIST att man måste förhålla sig starkt kritisk mot både de trotskistiska och stalinistiska traditionerna, som hittills visat sig oförmögna till detta. Vår huvudinriktning måste vara att försöka lösa den svenska revolutionens problem, inte att syssla med polmetafysik.

Trotskismen och stalinismen måste båda betraktas som riktningar inom den kommunistiska rörelsen. Att förstå detta är en förutsättning för att rätt kunna värdera kommunismens bakslag och framgångar. Ett anknytande till endera polen medför att man ser den andra som stående utanför den kommunistiska rörelsen (jmf KFmls uppfattning att trotskism = kontrarevolution); härigenom tenderar politiken och teorin att bli en antites till den andra polen, och risken för ideologiska fastlåsta frågeställningar är stor. Bolsjeviks syn på KOMMUNIST understryker just faran för en sådan ideologisk förblindelse:

”Även hos den ganska numerärt starka oppositionen på kongressen fanns en brist på grundval. Denna opposition mot den stalinistiska utvecklingen var typiskt centristisk. Detta är i hög grad beroende på den svaga trotskistiska polen i Sverige. *Centristerna karaktäriseras främst av sin vacklan mellan de båda polerna, stalinism och trotskism, där centristerna intar en antistalinistisk inställning utan att ansluta sig till den tradition som gjort en reell brytning med och en analys av stalinismen.*” (Bolsjevik 2, sid. 30, vår kurs.).

Här ser man tydligt att Bolsjevik så till den milda grad förhäxats av sin polmetafysik, att man avfärdar en kommunistisk gruppering inte så mycket beroende på dess teori och politik, som på dess *ideologiska ställningstagande till traditionerna*: I sanning dogmatism!

Vi märker i samma artikel hur detta ideologiska sätt att angripa problemen fått Bolsjevik att inta en *sekteristisk* hållning. I artikeln kritiseras KOMMUNIST för att vilja ha ett *icke-antagonistisk** förhållande till KFml (s 30). Även om motsättningarna till KFml måste bedömas som oförsonliga, måste det i högsta grad ligga i den revolutionära rörelsens intresse, att söka ge dem en icke-antagonistisk form. Bolsjeviks här** hävdade uppfattning utesluter varje samverkan, och kan bara leda till ett permanent inbördeskrig inom den revolutionära rörelsen.

Låt oss till sist i korthet sammanfatta våra uppgifter idag:

Vår övergripande uppgift idag är att ur den revolutionära rörelsen och proletariats mest medvetna skikt *skola en kader*, som har förmågan att *omvandla* den spontana kampen till en revolutionär kamp, och leda denna i riktning mot den socialistiska revolutionen. Detta betyder att vi *inte* anser det vara vår huvuduppgift idag att ägna oss åt bredare massagitation eller initiering av masstrider i större skala.

För att skola och rekrytera vår kader krävs att vi griper oss an ett sektorsprioriterat politiskt arbete. Huvudinriktningen i detta arbete dr nu att på de olika sektorerna bygga upp revolutionära *celler*. När dessa konsoliderats och börjat politiskt påverka sin miljö, vidtar arbetet på att bygga upp antikapitalistiska fronter på de olika sektorerna, som kan sammanfläta dessas komp till en samfäll revolutionär kamp. För vårt politiska arbete krävs därför redan nu en *preliminär* handlingslinje.

För att vi skall kunna befästa och bygga ut våra positioner krävs emellertid en mera utarbetad *revolutionär strategi*, som grundar sig på djupgående kunskaper om det svenska samhället och dess förhållande till den övriga världen. Detta arbete har påbörjats, och kommer att fortskrida och förenas med erfarenheterna av den politiska praktiken.

Om teorins betydelse

Vår brytning med VUF/MLK föregicks av en hård teoretisk kamp. Vi kritiserade VUF/MLK-majoriteten för olika felaktigheter – högeropportunistisk politik på arbetsplatser, skolor och universitet; felaktig studiepolitik; föreställningarna om att staten är monopolkapitalets undergivna redskap och att huvudmotsättningen går mellan monopolkapitalet och folket; osv. I takt med att den teoretiska kampen utvecklades stod det allt klarare för oss, att det inte var isolerade avvikelser vi bekämpade. Det var fråga om ett sammanhängande system av avvikelser, som rörde alla områden: Teori, politik och organisation. Vi kommer i det följande att försöka visa sambanden mellan KFml/MLKs olika avvikelser och visa hur de är uttryck för en oför-

* ‘Antagonism’ avser motsättningarnas form och kan variera med omständigheterna (utan att innehållet gör det). Så ändrade t ex motsättningen mellan KKP och Kuomintang flera gånger form, beroende på omständigheter som t ex den japanska invasionen, utan att det oförsonliga innehållet ändrades.

** Denna strider mot uppmaningen i Appellen, sid. 3.

måga att lösa de uppgifter man ställt sig, och de uppgifter alla kommunister måste ställa sig: I första hand arbetet för att skapa ett revolutionärt kommunistiskt parti. Vi kommer att börja framställningen med KFml/MLKs teoretiska avvikelser för att sedan visa hur dessa hänger samman med dessa organisationers impotenta politiska praktik. När vi uppehåller oss vid avvikelserna i synen på den vetenskapliga socialismen är det inte för nöjet att diskutera teoretiska spetsfundigheter, utan bara för att en riktig uppfattning av den vetenskapliga socialismens teori dr av helt avgörande betydelse för den politiska praktiken. ”Utan en revolutionär teori kan det inte heller finnas någon revolutionär rörelse”, säger Lenin i Vad bör göras.

Varför har teorin då en så avgörande betydelse för en kommunistisk organisation? ”Vi sade att arbetarna *inte ens kunde ha* en socialdemokratisk (här lika med socialistisk – vår anm.) medvetenhet. Den kunde de endast få utifrån. Alla länders historia vittnar om att arbetarklassen med enbart sina egna krafter kan utforma endast en tradeunionistisk medvetenhet, dvs övertygelse om nödvändigheten av att sammansluta sig i förbund, att föra kamp mot arbetsgivarna, att kräva av regeringen att den utfärdar en eller annan lag, som är nödvändig för arbetarna osv. Socialismens lära växte däremot fram ur de filosofiska, historiska och ekonomiska teorier, som utarbetades av bildade representanter för de besittande klasserna, av intellektuella” (Vad bör göras? – *Valda verk* I:1 sid. 181).

I det kapitalistiska samhället förs en ständig kamp mellan arbetare och kapitalister om produktionsresultatets fördelning: Om lön, arbetstider, arbetsvillkor osv. Men denna kamp rör sig, t o m i sin mest militanta form (t ex gruvarbetarstrejken) *inom det bestående samhällets ramar*. Den förmår inte rubba grunderna till att kampen förs – att kapitalister utsuger arbetare. Kapitalismen rubbas inte genom att man kämpar mot isolerade missnöjesorsaker som man inte kan förklara. För att kunna föra en medveten kamp för att krossa kapitalismen, och rikta in kampen mot det strategiska huvudmålet – den borgerliga staten -krävs en djupgående insikt om hur kapitalismen fungerar; *om varför* man har dålig lön och andas skitig luft, *om hur* man skall rubba grunderna för det.

Och denna vetenskapliga kunskap om kapitalismen uppstår inte spontant inom arbetarklassen. Det krävdes ett enormt vetenskapligt arbete av Marx och Engels för att göra upp med den borgerliga ideologins förvrängningar av verkligheten och lägga grunden för den vetenskapliga socialismens teori, för första gången vetenskapligt analysera kapitalismens inneboende motsättningar och ur denna analys komma fram till den socialistiska revolutionens nödvändighet.

Den kommunistiska organisationens uppgifter kommer därför inte att inskränkas till att samordna och organisera den spontana kampen. Uppgiften att tillföra arbetarklassen den socialistiska medvetenheten, att omvandla arbetarklassens spontana kamp om produktionsresultatet till en revolutionär kamp mot kapitalismen ställer stora krav.

Den kräver att den kommunistiska organisationen besitter den vetenskapliga socialismens teori, kan göra vetenskapliga analyser av den samhällsformation den verkar inom och utarbeta en revolutionär strategi för hur kampen skall föras. Teorin har alltså en helt avgörande betydelse för en kommunistisk organisation, och tillsynes små avvikelser i teorin avsätter stora felsteg i den politiska praktiken. I en period som har vissa likheter med den vi nu befinner oss i, i det ryska partiets uppbyggnadsskede, sade Lenin: ”Under sådana förhållanden kan ett vid första ögonkastet ”föga viktigt” misstag medföra högst beklagliga följder, och endast kortsynta människor kan finna fraktionsstrider och en sträng åtskillnad mellan schatteringarna olämpliga och överflödiga. Den ryska socialdemokratins öde för många år framåt kan vara beroende av att den ena eller andra ”schatteringen” rotfästs.” (VBG? sid. 174).

En anmärkning om framställningssättet. Vi startar alltså framställningen med KTML/MLKs teoretiska avvikelser, för att gå vidare till de politiska. Det innebär inte, att det alltid är så att

teoretiska avvikelser är *orsaken* till politiska. Det kan *exempelvis* också förhålla sig så, att felsteg eller tillfälliga nödgärder i den politiska praktiken i efterhand kommer att permanentas och försvaras av en revidering av de teoretiska grunderna.

Vad gäller KFml/MLK är det fråga om ett spontant anknytande till ett system av avvikelser inom den världskommunistiska rörelsen – som vi kan kalla stalinismen, och när vi börjar framställningen med den felaktiga synen på den vetenskapliga socialismen är det som en lämplig utgångspunkt för att visa sambandet mellan avvikelserna på dessa olika områden.

Teori och politik

”Våra uppgifter måste betingas av partiets målsättning: att få marxismen-leninismens allmängiltiga sanningar att sammansmälta med klasskampen i vårt land”. (MLKs studieresolution).

Denna målsättning är lika bra som den är självklar. Men hur ser MLK/ KFml på förverkligandet av den allmänna teorins förening med den politiska praktiken?

” ... detta studiearbete (av MLMTT) har *inte* skett helt isolerat från klasskampen utanför oss. Vi har bedrivit agitations- och propagandaarbete samt solidaritetsarbete för bl a de strejkande arbetarna i malmfälten och antiimperialistiskt solidaritetsarbete.” (MLKs studieresolution).

Det vill säga: Studiet av marxismen-leninismens allmänna principer *kombinerar* med *samtidig* politisk praktik. Men detta mekaniska kombinerande i tiden innebär ju inte på minsta sätt att studierna av MLMTT och den politiska praktiken ställs i något riktigt förhållande till varandra. De allmänna principerna kan inte, tagna för sig själva, ge någon vägledning för den politiska praktiken. Denna kommer med nödvändighet att bli spontan om den inte föregås av ett mellanled av *teoretiskt arbete*. Och via en spontan politisk praktik från den kommunistiska organisationens sida kan naturligtvis aldrig marxismen-leninismen sammansmälta med klasskampen i vårt land.

Vi skall börja med att förklara det teoretiska arbetets absoluta nödvändighet för en kommunistisk organisation, och MLK/ KFmls oförståelse för detta.

Vad är de allmänna principerna bra för

KFmls teoretiska organ Marxistiskt Forum skriver i nummer 3/69: ”... endast Mao Tse-tung har klart sett de stora uppgifter, som folken i hela världen ställs inför under den nuvarande historiska epoken, då imperialismen faktiskt går mot sitt stora sammanbrott och socialismen rycker fram till världsomfattande seger, *och han har också anvisat lösningarna*”(vår kurs.). Bland de uppgifter han anvisat lösningarna på finns ”Den socialistiska revolutionen i de imperialistiska och de social-imperialistiska länderna”.

Är det verkligen en så enkel uppgift vi svenska kommunister står inför? Räcker det för oss att gå till den vetenskapliga socialismens allmänna teori, som den utvecklas i verk av Marx, Engels, Lenin, Mao Tse-tung o a, för att få den kunskap vi behöver för att revolutionärt omvandla den svenska samhällsformationen? Behöver vi bara bläddra i marxismen-leninismens klassiker för att hitta de rätta lösningarna?

För att reda ut det måste vi undersöka vad för sorts kunskap marxismen-leninismens klassiker ger oss. Som vi ser ovan tror KFml (och MLK) att de ger oss konkret kunskap och det samhälle vi lever i, att de direkt och oförmedlat ger oss lösningarna på de problem vi står inför. Det uttrycks klart och distinkt av den ledande MLK-aren Hans Björkman i en reservation till vår linje i studiefrågan: ”När vi studerar Staten och Revolutionen’ så studerar

vi en teori direkt avhängig en praktik och inte några allmänna abstrakta principer utan en konkret sanning om samhället under kapitalismens epok som vi lever under.”

För att göra klart om studiet av marxismens klassiker verkligen ger oss konkret kunskap om det samhälle vi lever i måste vi börja med att göra distinktionen mellan allmängiltighet och säregenhet (enskildhet). Vi börjar med ett enkelt exempel: Om vi säger: ”Karo är en hund”, så dr Karo det säregna och med uttrycket hund anknyter vi den säregna hunden till en allmänt, tusen gånger förekommande, företeelse – förekomsten av hundar. Beteckningen hund är ett sammanfattningsbegrepp för en mängd säregenheter och kan bara uppträda i säregenheter och endast förstås genom studiet av säregna hundar. Likaledes måste man utarbeta begreppet hund för att, skaffa sig ett allmängiltigt instrument vid studiet av säregna hundar. Det allmängiltiga och det säregna betingar ömsesidigt varandra och kan endast förstås i ett sammanhang.

På samma sätt kan vi inom den historiska materialismen säga, att ”det kapitalistiska produktionssättet” är ett allmängiltigt objekt. Men vi står aldrig inför det kapitalistiska produktionssättet i dess rena form, lika litet som vi någonsin kommer att möta begreppet hund. Det uppträder bara i säregna, konkreta samhällsformationer; den svenska samhällsformationen, den tyska samhällsformationen osv. Varje samhällsformation består vid en given tidpunkt av en specifik, säregen sammansättning av olika produktionssätt och faser i produktionssätt – den svenska samhällsformationen skiljer sig från den tyska fastän det kapitalistiska produktionssättet dominerar båda.

Utifrån detta kan vi skilja på två slag av teoretiska framställningar, som vi kan återfinna hos marxismen-leninismens klassiker: 1) sådana som hänför sig till abstrakta, allmängiltiga objekt, och 2) sådana som hänför sig till konkreta, säregna objekt. Exempel på det första är Kapitalet, där Marx analyserar det kapitalistiska produktionssättet, som är ett allmängiltigt objekt, och använder de konkreta förhållandena i England bara som illustrationer till sin teoretiska framställning. Exempel på det andra är Kapitalismens utveckling i Ryssland, där Lenin analyserar den ryska samhällsformationen vid en bestämd tidpunkt.

Det räckte uppenbarligen inte för Lenin att gå till Kapitalet för att finna lösningarna, för att få någon konkret kunskap om den ryska samhällsformationen. Men den allmängiltiga kunskap Marx producerat gav Lenin de teoretiska redskapen för att utarbeta konkret kunskap om den säregna ryska samhällsformationen.

Både 1 och 2 producerar alltså kunskap. 1 förser oss med de teoretiska redskap som behövs för att utarbeta den konkreta kunskapen om en rad tänkbara, säregna objekt (2). Vi använder med andra ord den kunskap Marx producerat om det allmängiltiga objektet ”det kapitalistiska produktionssättet” som redskap för att utarbeta kunskap om det som sker i de säregna objekten, de samhällsformationer där det kapitalistiska produktionssättet är dominerande, och i sista hand revolutionärt förvandla dem.

Häri består det existensberättigande som tillkommer teoretiska framställningar vars objekt är abstrakta och allmängiltiga: detta är den ena sidan av den dialektiska materialismens inriktning på praktiken.

En framställning av den vetenskapliga socialismens principer hänför sig givetvis till allmängiltiga objekt, dvs syftar till att producera allmängiltiga kunskaper, kunskaper om ett eller flera produktionssätt. Från denna skiljer sig de programmatiska dokument och konkreta analyser produceras av den världskommunistiska rörelsen. Förutsättningarna för att de senare skall ge kunskap om fler än ett säreget objekt, fler än en samhällsformation, är att man på deras grundval genom ett vetenskapligt arbete producerar kunskaper som är giltiga för fler än ett objekt, och därmed upphöjer dessa till rang och värdighet av principer inom den vetenskapliga socialismen. Lenins och Mao Tse-tungs exempel visar, att det huvudsakligen är just

så den vetenskapliga socialismen har utvecklats. Detta är den andra sidan av den dialektiska materialismens inriktning på praktiken.

När vi inser, att den vetenskapliga socialismens allmänna principer hänför sig till allmängiltiga och abstrakta objekt, och inte direkt ger oss kunskap om vad som sker i konkreta samhällsformationer, får vi alltså inte fördenskull hamna i en motsatt avvikelse. Det är inte så, att de allmänna principerna kom svävande från himlen till Marx, Lenin och andra, och att de sedan visade sig vara ovanligt användbara för att producera kunskap. De är istället grundade i erfarenheter av den samhälleliga praktikens alla områden: Den politiska praktiken, produktionsprocessens praktik osv. Och deras berättigande ligger i att de ständigt återvänder till och ständigt tjänar praktiken: Via de konkreta analyserna, de strategier som utarbetas på dessas grundval, och analyser som görs av erfarenheterna av strategiernas genomförande, kan vi som sett den vetenskapliga socialismen utvecklas.

Är det klart nu, att ett studium av Staten och Revolutionen *inte* direkt ger oss konkret kunskap om den samhällsformation vi lever i? Staten och Revolutionen ger allmängiltig kunskap och staten i det kapitalistiska produktionssättet. Vi får veta att statens uppgift är att bevara det kapitalistiska systemet, att den därigenom kommer att tjäna bourgeoisins intressen, att den måste krassas i den socialistiska revolutionen osv. Men det ta är det som är allmängiltigt för staten i alla samhällsformationer där det kapitalistiska produktionssättet är det dominerande. Denna allmängiltiga kunskap kommer att få en mening för oss bara när vi använder den vid en konkret analys av den svenska staten – låter vi allmänna principer om hur staten fungerar i det kapitalistiska produktionssättet i dess rena form *ersätta* en vetenskaplig analys av den säregna svenska staten, kommer de allmänna principerna att förvandlas till tomma abstrakta fraser. Hur ofta vi än upprepar dem, hur ”revolutionära” vi än framstår genom att göra det, ger de oss inte den vägledning vi behöver för att krossa den svenska staten.

Om Hans Björkman & Co känner sig oroad över att de allmänna principerna inte automatiskt ger den ”konkreta sanningen” om det samhälle vi lever i, kan vi lugna dem med att de befinner sig i gott sällskap: ”Om Struve känner sig oroad av det faktum att ‘den fullständiga realisationen är den kapitalistiska produktionens ideal, men på intet sätt dess verklighet’, så vill vi påminna honom om att alla andra lagarna för kapitalismen som Marx upptäckt exakt kan översättas på samma sätt som *kapitalismens ideal och på intet sätt dess verklighet*” (Lenin: Nya anmärkningar om realisationsteorin, Collected Works 4, s. 86).

Kapitalismens ideal och på intet sätt dess verklighet – det kan i sin tur översättas som kapitalismens allmängiltighet och på intet sätt dess säregenhet. Betraktar man som KFml/MLK (och Struve) den vetenskapliga socialismens allmänna principer inte som redskap för att producera konkret kunskap om den säregna samhällsformation man verkar inom, utan som *den färdiga konkreta kunskapen* ligger vägen öppen: Man kan dra sig undan det nödvändiga teoretiska arbetet, de ”konkreta analyser av konkreta förhållanden” om vilka Lenin sade att de var marxismens levande själ, och slå sig till ro med att ställa sig på de allmänna sanningarna och försöka samla folk omkring sig.

Den dogmatiska avvikelsen

Här har vi KFml/MLKs dogmatiska avvikelse – att de tror att enbart studiet av det allmängiltiga kan ge någon verklig kunskap om det säregna, när det i själva verket, som vi senare skall visa, inte ens om någon verklig kunskap om det allmängiltiga:

”Våra dogmatikers misstag i denna fråga ligger, å ena sidan, däri att de inte förstår att vi måste studera motsättningarnas säregenhet och känna enskilda tings säregna natur innan vi kan uppnå en fullgod kännedom om motsägelsens allmängiltighet och tingens gemensamma

väsen, och å andra sidan, däri att de inte förstår att vi, efter att ha nått kunskap om tingens gemensamma väsen, måste gå vidare och studera de konkreta ting som ännu inte blivit grundligt studerade eller de som just uppstått. Våra dogmatiker är latryggar. De vägrar att företa ett noggrant studium av konkreta ting, de betraktar allmänna sanningar såsom något som kommer ut ur tomma rymden, de förvandlar dem till rent abstrakta, ofattbara formler, och därigenom förnekar de fullständigt och kastar om det normala händelseförloppet genom vilket människan når kunskap om sanningen. Inte heller förstår de sambandet mellan de två kunskapsprocesserna – från det säregna till det allmänna och från det allmänna till det säregna. De begriper ingenting av den marxistiska kunskapssteorin”. (Mao Om motsättningar, s. 87-89. Sidhänvisningar för Mao-citat hänför sig till ”Skrifter i urval”).

Denna dogmatiska avvikelser får ett uttryck i och fostras ständigt på nytt av KFml/MLKs studiemetod: ”Också studierna måste tas i etapper. Vi kan inte gå direkt på den svenska verkligheten om vi inte först har de allmänna principerna klara för oss.” – ”Ändå börjar vi våra studier med bokstudier, med marxismens ABC”. (KFmls grundcirkel, s. 10-15)

Och KFml/MLKs grundcirkel består just av texter av marxismens klassiker, där syftet är att *plugga in* de allmänna principerna. Denna inriktning understryks av diskussionsfrågorna, som inte ställer några problem som inte redan finns besvarade i texten: ”Vad är grundtanken i Manifestet?” ”Är det möjligt att genomföra den parlamentariska vägen till socialismen?” osv. Genom studiernas inriktning på att lära in de allmänna principerna uppmuntras ständigt tendensen att ta de abstrakta begreppen för konkret kunskap om den svenska samhällsformationen.

Att KFml inte tvekar att ta också de mest absurda konsekvenserna av sin dogmatism visar Gnistan, när den med beundransvärd konsekvens påstår, att Mao Tse-tungs tänkande är ”självkorrigerande”. Som en välpolerad datamaskin står det där och ger utan ansträngning svaret på alla våra frågor – själva kan vi slå oss till ro.

Av någon outgrundlig anledning ingår Mao Tsetungs utmärkta skrift ”Förbättra våra studier” i KFmls grundcirkel. I konsekvensens namn borde KFml snarast plocka bort den, för den angriper precis den typ av studiekurser som den genom olyckliga omständigheter hamnat i: ”Vad kaderfostran såväl som arbete i kaderskolor beträffar, bör vi etablera en politik för att koncentrera dylik fostran på studiet av den kinesiska revolutionens praktiska problem och använda marxismen-leninismens grundprinciper som vägledning, och metoden att studera marxismen-leninismen statiskt och isolerat bör överges.” (s189).

Vi har alltså konstaterat, att den vetenskapliga socialismens allmänna principer inte direkt kan omsättas i den politiska praktiken. De ger inte den konkreta kunskap om den aktuella samhällsformationen, som vi måste ha för att utarbeta en revolutionär strategi som kan vägleda vår politiska praktik. Däremot är de våra verktyg vid utarbetandet av den konkreta kunskapen. Förväxlar vi dessa verktyg med det färdiga resultatet kan vi aldrig förena teori och politisk praktik, hur mycket vi än talar om att göra det.

KFml, MLK och de konkreta analyserna

Den dogmatiska avvikelserna kommer emellertid aldrig ensam – den åtföljs alltid av en empiristisk avvikelse. För även en dogmatiker måste på något sätt befatta sig med den samhällsformation han lever i: ”Nästa steg som vi kommer att ta i våra studier (efter att ha pluggat in de allmänna principerna – vår anm.) gäller det svenska klassamhällets fakta.” (KFmls grundcirkel s. 10). Genom att KFml/MLK betraktar de allmänna principerna som konkret kunskap om den svenska samhällsformationen består detta nästa steg för dem i att sätta kött på benen, dvs att till de allmänna principerna lägga ”det svenska klassamhällets

fakta”. Dogmerna fylls ut och illustreras med empiriska data. De allmänna principerna kommer att fungera som hjälpmedel vid sorteringen av ”fakta” – när man väljer ut vilka ”fakta – man skall behålla vilka man skall förkasta.

Och det är den genomgående modellen för KFml/MLKs försök till analyser – de allmänna principerna illustreras med mängder av obearbetade ”fakta”; tabeller ut Statistisk Årsbok, citat ur Veckans Affärer osv – vi kommer senare att visa exempel. Varför är det då inte tillräckligt för att uppnå vetenskaplig kunskap om den svenska samhällsformationen att samla ”fakta”?

Den objektivt existerande verkligheten är den mänskliga kunskapsprocessens ursprung. I människans medvetande uppstår och utbildas genom direkt och indirekt erfarenhet av verkligheten föreställningar av olika slag om hur verkligheten är beskaffad. Med hjälp av de föreställningarna tolkar människan ständigt de nya erfarenheterna hon får.

Låt oss anta att en viking ser blixten slå ner i ett träd. Han gör vissa iakttagelser: det blir ljus, trädet faller ner osv. Och han har förklaringar tillhands: det är Tor som är ute och åker igen. Allt detta är hans ”fakta” om den händelsen.

Samma sak när en svensk i dag stöter på Olof Palme. Han kommer att få en rad ”fakta” om Olof Palme: Han går på två ben, han är socialist osv.

Vi kan konstatera två saker om den typen av kunskap om verkligheten. 1) Vissa ”fakta” är uppenbarligen helt falska — vi vet att det inte är Tor som fixar åskväder, och vi vet att Olof Palme inte är socialist. Människans föreställningar om verkligheten är ideologiskt färgade – den dominerande borgerliga ideologin i Sverige säger att Olof Palme är socialist. 2) Vissa ”fakta” är i och för sig obestridliga – det är ljus när blixten slår ner, och Palme går faktiskt på två ben. Om denna slags kunskap säger Mao Tse-tung i Om praktiken: ”...ehuru de genom sinnena varseblivna data återspeglar vissa sidor av verkligheten i den objektiva världen, är dessa data endast ensidiga och ytliga, återspeglar tingen ofullständigt och återspeglar inte deras väsen” (66-67).

När KFml/MLK tror att de samlar ”det svenska klassamhällets fakta” kommer de i själva verket att samla föreställningar om det svenska klassamhället, föreställningar som dels är färgade av den borgerliga ideologin, dels ensidiga och ytliga. Mao kallar detta stadium av kunskap ”sinnlig kunskap”: ”För att helt återspegla ett ting i dess helhet, att återspegla dess väsen, att återspegla dess inneboende lagar, är det nödvändigt att *genom tänkande rekonstruera* sinnesförnimmelsernas rikhaltiga data, rensa bort skräpet och söka fram det väsentliga, avlägsna det falska och behålla det sanna, gå från det ena till det andra och utifrån och in, för att *skapa ett system av uppfattningar och teorier* – det är nödvändigt att ta språnget från sinnlig till rationell kunskap.” (67) (vår kurs.)

Det vetenskapliga arbetet

Vad Mao beskriver här är en nödvändig *omvandlingsprocess*, den process av vetenskapligt arbete där den sinnliga, ideologiska kunskapen omvandlas till rationell, vetenskaplig kunskap, – den vetenskapliga kunskap om den svenska samhällsformationen vi måste ha för att kunna arbeta för att revolutionärt omvandla den.

Hur går då detta omvandlingsarbete – det vetenskapliga arbetet – till? Vi kan likna det vid ett annat omvandlingsarbete: En man bearbetar ett träd med en såg och får fram plankor. Han har ett råmaterial (trädet) som han bearbetar med ett verktyg (sågen) för att få fram en kvalitativt ny produkt (plankorna). Låt oss nu ta en vetenskaplig analys av den svenska samhällsformationen. Vårt *råmaterial* är den sinnliga eller ideologiska kunskapen – föreställningar om den svenska samhällsformationen, statistiska tabeller, borgerliga teorier osv; kort sagt ”det svenska klassamhällets fakta”. Men vi har redan konstaterat, att dessa ”fakta” inte ger oss

någon verklig kunskap om den svenska samhällsformationen. De måste *bearbetas* med hjälp av de teoretiska verktyg den vetenskapliga socialismen förser oss med, för att vi skall få fram en *kvalitativt ny produkt* – vetenskaplig kunskap om den svenska samhällsformationen.

Marx beskriver detta i Den politiska ekonomins metod: ”Det konkreta är konkret emedan det dr sammanfattningen av många bestämmingar, alltså mångfaldens enhet. *I tänkandet uppträder det därför som sammanfattningsprocess, som resultat* ehuru det är den verkliga utgångspunkten och därför också utgångspunkten för åskådningen och föreställningen.” (vår kurs.) (Inledning till kritiken av den politiska ekonomin, s. 251).

Han säger vidare, att ”metoden att stiga från det abstrakta till det konkreta blott är sättet för tänkandet att tillägna sig det konkreta, att reproducera det som något andligt konkret.”. Dvs den vetenskapliga processen startar med ideologiska föreställningar om verkligheten och abstrakta teoretiska begrepp, och vi arbetar oss successivt fram mot en allt riktigare kunskap om den konkreta verkligheten, mot det ”andligt konkreta”.

Den empiristiska avvikelser

Empiristernas misstag består i, att de tror att man kan utgå direkt från den konkreta verkligheten i sitt vetenskapliga arbete, samla ”fakta”, ordna dem och abstrahera fram vissa samband. Eftersom de ideologiskt färgade ”fakta” inte ger någon vetenskaplig kunskap om den konkreta verkligheten, kommer empiristerna därför att stanna på den sinnliga, ideologiska kunskapens stadium. Istället för att gå från det abstrakta till det konkreta kommer de att gå från vad de tror är det konkreta till något abstrakt.

Låt oss studera ett exempel på den empiristiska avvikelser hos KFml/MLK (vi kommer att ta upp fler senare) – Peter Emsheimers ”analys” av studenterna i artikeln ”Socialisterna och enhetsfronten” i Clarté 2/69. Han utgår där från en indelning av studenterna i tre grupper: De progressiva, 10-20 %, den stora, passiva mellangruppen, 60-80 % och den lilla gruppen reaktionärer, som öppet stöder monopolkapitalet. Utifrån dessa ”fakta” bygger han sedan sin strategi: det som förenar de progressiva och mellangruppen är att båda drabbas av UKAS, därför skall man överordna kampen mot UKAS över kampen för socialismen för att ena de progressiva och mellangruppen. Istället för på en vetenskaplig analys av studenterna bygger Peter Emsheimer sin strategi på en enkel iakttagelse av studenternas politiska inställning vid en given tidpunkt. Hur litet en sådan kunskap är värd visar ett exempel från England: En borgerlig sociolog gjorde en undersökning av arbetarna vid Vauxhalls fabriker och kom fram till, att 77 % av arbetarna hade en ”samarbetsvillig inställning till ledningen”. En månad senare gjorde samma arbetare öppen revolt. Två tusen arbetare försökte storma direktionslokalerna sjungande The Red Flag och ropade ”häng honom” så snart en direktörs namn nämndes.

Marx kommentar om de borgerliga ekonomerna gäller också för dessa två exempel: ”Men all vetenskap skulle vara överflödig om tingens yttre uppenbarelse och inre väsen direkt sammanföll.” (Kapitalet III, s. 797, engelska upplagan).

Framförallt inom MLK har man också försökt att teoretiskt motivera och försvara sin empiristiska avvikelse: ”Hur skaffar vi oss kunskap? Jo, genom att utveckla vår praktik. Vi vidareutvecklar m-l genom att vidareutveckla vår praktik”. (Hans Björkmans reservation). Eller, med andra ord: de kunskaper vi får genom våra direkta erfarenheter är verkligt vetenskapliga kunskaper, som t o m ”vidareutvecklar marxismen-leninismen”. De ideologiska föreställningarna utgör själva kunskap, och det vetenskapliga arbetet är obehövligt.

Eller, i en mer raffinerad variant: ”Dvs innehållet i den rationella (vetenskapliga – vår anm.) kunskapen finns inneboende, latent, i den sinnliga (ideologiska – vår anm.). När man t ex ger

fysikaliska fenomen en matematisk beskrivning och utvecklar denna *blottläggs* sammanhang, kunskapen *utvecklas*, men ”ny kunskap” produceras givetvis inte. Ny kunskap produceras genom nya experiment.” (Tomas Widén i MLK-ledningens svar på en av våra artiklar).

Det är klart att den vetenskapliga kunskapens ursprung är direkt erfarenhet, men de föreställningar erfarenheten ger upphov till är, som Marx visade, bara råmaterialet i arbetet för att producera vetenskaplig kunskap. Enligt TW finns kunskapen ”inneboende i” de ideologiska föreställningarna och behöver bara ”blottläggas”. Men vad vi verkligen skall blottlägga är inte sammanhangen i de ideologiska föreställningarna om ett viss objekt, utan själva detta objekts natur. Uppfattningen att vetenskapen är inneboende i ideologin, eller, att verklig kunskap om den svenska ekonomin är inneboende i Veckans Affärer, är bara ett mer raffinerat försvar för oförmågan till vetenskapligt arbete.

Sammanställer vi tron att de allmänna principerna ger verklig kunskap om den svenska samhällsformationen och tron, att ideologiska föreställningar ger verklig kunskap om den svenska samhällsformationen, får vi just den *mekaniska sammanställning* av ”allmänna principer” och ideologiska ”fakta” som är så kännetecknande för KFml/ MLKs försök till konkreta analyser. Vi skall senare granska några av deras mer anspråksfulla analysförsök; vi kan här bara i förbifarten påpeka hur denna analytiska oförmåga kristalliseras i den typiska Gnistan-artikeln med långa utdrag ur Veckans Affärer och några allmänna fraser i slutet om att detta visar kapitalismens djävlighet och nödvändigheten att bidra till skapandet av ett kommunistiskt parti.

Partiet bärare av vetenskap eller ideologi

”Liksom feodalklassen hade sin vetenskap och världsåskådning och kapitalistklassen sin, så har givetvis också arbetarklassen sin vetenskap och världsåskådning. Marxismen-leninismen-Mao Tse-tungs tänkande är arbetarklassens vetenskap, världsåskådning, och vapen” (KFmls grundcirkel, 11).

KFml/MLK gör aldrig någon distinktion mellan vetenskap och världsåskådning, mellan vetenskap och ideologi. Under vår tid i MLK anklagades vi t o m för att göra denna distinktion istället för enbart distinktionen mellan borgerlig och proletär ideologi. Detta är inte någon tillfällighet, utan bara ett teoretiskt uttryck för en reell sammanblandning.

Först ett klarläggande av varför distinktionen är nödvändig. Vetenskapens uppgift är att producera *kunskap* om den objektiva verkligheten, dvs ”sättet för tänkandet att tillägna sig det konkreta, att reproducera det som något andligt konkret”. Ideologins primära uppgift är däremot inte att producera kunskap, utan att ge sammanhang åt en given samhällsklass’ föreställningar om sin sociala roll. ”Lika litet som man bedömer en individ efter det, som han tänker om sig själv, lika litet kan man bedöma en sådan omvälvningsepok efter dess medvetande.” (Marx: Förord Till kritiken av den politiska ek., 9-10). Den vetenskapliga kunskapen är sann och objektiv, dvs beskriver korrekt processer i den objektiva verkligheten och är oberoende av klassers och individers värderingar, önskemål och förhoppningar. Även om Wallenberg tror att han snarast gör en god gärning när han betalar ut lön till arbetarna är det verkliga, vetenskapligt konstaterade förhållandet att han tillägnar sig det mervärde de producerat och bara betalar dem en del av det värde de jobbat ihop. Vi kan se vetenskapens utveckling som en process, där man närmar sig en allt fullständigare och korrektare bild av den objektiva verkligheten. Lenin beskriver vetenskapens objektivitet och sanning i förhållande till den historiska utvecklingen på följande sätt: ”Från den moderna materialismens, dvs marxismens, ståndpunkt dr *gränserna* för våra kunskapers närmande till den objektiva, absoluta sanningen historiskt betingade, men existensen av denna sanning själv är *obetingad*, obetingat är, att vi närmar oss den.” (Materialism och empiriokriticism, sid. 247). Ideologin däremot ger inte objektiv kunskap om verkligheten, utan är ett system av föreställningar om

verkligheten – att de flesta tror att Sverige är en blandekonomi förändrar inte ett ögonblick det faktum att den svenska ekonomin är kapitalistisk.

Borgerlig och proletär ideologi

Nu när vi gjort distinktionen mellan vetenskap och ideologi – vad är då skillnaden mellan borgerlig och proletär ideologi? Vi konstaterade tidigare, att arbetarklassen i det kapitalistiska samhället inte spontant förmår utveckla något socialistiskt medvetande, – den ständiga kampen om produktionsresultatens fördelning förs inom det kapitalistiska samhällets ramar. Den borgerliga ideologin dominerar. Den socialistiska medvetenheten måste tillföras arbetarklassen utifrån, genom det kommunistiska partiet, om arbetarklassen skall kunna fullborda sina historiska uppgifter och krossa det kapitalistiska utsugarsamhället. Det går naturligtvis inte till på det sättet, att partiet tillför arbetarklassen den vetenskapliga socialismens teori i dess rena form. Den socialistiska medvetenheten tillförs arbetarklassen genom partiets ständiga arbete för att omvandla arbetarklassens kamp från spontan till revolutionär – genom att i sin agitation och propaganda tillföra verklig kunskap från samhällets alla områden, genom att i en kampsituation ställa de utifrån en marxist-leninistisk analys riktiga parollerna och handlingslinjerna och arbeta på att få stöd för dem. (Vi behandlar frågan om hur kampen skall omvandlas utförligt längre fram i artikeln).

Vår målsättning är alltså inte den utopiska att skola hela arbetarklassen till fullfjädrade marxist-leninistiska teoretiker, utan att tillföra arbetarklassen den socialistiska medvetenhet som gör att den ansluter sig till en revolutionär kamp mot kapitalismen. Denna medvetenhet kan vi kalla den proletära ideologin – en ideologi som har sin fasta grund i den vetenskapliga socialismens teori. *Men* om partiet skall förmå tillföra arbetarklassen den proletära ideologin, måste det självt vara bärare av *den vetenskapliga socialismen*. Det måste kunna göra vetenskapligt korrekta analyser av samhällsformationen för att kunna utarbeta en strategi för revolutionen.

Även inom partiet behövs ett visst mått av proletär ideologi som sammanhållningsfaktor – inom partiet finns alltså en motsättning mellan vetenskap och ideologi. I denna motsättning är vetenskapen huvudsidan. Men en ideologi är lättillgänglig och en vetenskaplig teori svår. Därför tenderar ideologin med nödvändighet att överordnas den vetenskapliga teorin. Då den proletära ideologin börjar ta överhand i partiet, då den revolutionära entusiasmen ersätter den vetenskapliga analysen, kommer partiet att falla offer för inflytelser från den ständigt hotande borgerliga ideologin.

Vetenskapen blir ideologi

Inom KFml/MLK studeras den vetenskapliga socialismen på detta ideologiska sätt. Eftersom man inte uppfattar distinktionen mellan vetenskap och ideologi uppfattar man inte partiets roll som bärare av den vetenskapliga socialismens analysredskap, utan 'partiet blir bärare av marxismen-leninismens allmänna principer, som det gäller att skydda från avvikelser. Kampen mot revisionismen framställs ständigt just som en fråga om att försvara marxismen-leninismens allmänna principer mot "borgerliga agents" inflytande.

Och genom att man inte förstår vad de allmänna principerna skall användas till, kommer man att betrakta dem som ideologi. "Inom partiet pågår en ständig kamp mellan två mot varandra direkt riktade krafter, den proletära och den borgerliga ideologin.. Beroende på vilken sida som dominerar, tjänar partiet antingen arbetarklassen och folket eller folkets fiender, monopolkapitalet." (Vad vill KFml sid. 46). Detta understryks ytterligare av framförallt KFml:s resonemang om den proletära klasståndpunkten. "Låt oss säga det från början – utan proletär klasståndpunkt kan vi inte tillägna oss den proletära världsåskådningen." (gc 15)

Och problemet om att använda den vetenskapliga socialismen reduceras till ett problem om att välja sida: ”Alla våra handlingar tjänar antingen den ena eller den andra sidan. Allt vårt tänkande återspeglar och tjänar en sida. *Antingen* tänker och handlar vi som det arbetande folket och står på deras sida *eller så* tänker och handlar vi som den härskande klassen och i deras intresse”. (gc 14). Detta synsätt leder till ett *ideologiskt accepterande* av de allmänna principerna medan alla som inte delar KFmls tolkning av dem intar en borgerlig klasståndpunkt (om Zenit): ”Artikelförfattarnas borgerliga klasståndpunkt slår naturligtvis främst igenom i deras grundläggande värdering av KFml.” (MF 3/69). ”Skall vi arbetare få våra krav igenom och vår talan förd så är KFml den enda organisation som har en proletär klasståndpunkt och är rustad för denna uppgift.”(Gnistan 12/69).

Grundcirkelns uppgift blir att ”skapa ideologisk enighet på marxismen-leninismen, Mao Tse tungs tänkandes grund” (Vad vill KFml 50).

Resonemang om klasståndpunkten kastar också blyxtbelysning på, hur KFmls oförståelse för vad partiet skall ha den vetenskapliga socialismen till kombineras med en spontan, högeropportunistisk politisk praktik. Intar vi en riktig klasståndpunkt, ”tänker och handlar vi som det arbetande folket”. ”För en kommunist är klasståndpunkten den absolut avgörande frågan. Vi kommunister har ytterst bara den enda upp giften att tjäna folket, dvs att stå på folkets sida i alla väder och göra vårt yttersta för att hjälpa, försvara, undervisa och stödja folket.” (gc 14).

I själva verket är ju kommunisternas uppgifter inte alls att ”tänka och handla som det arbetande folket”, utan att tillföra proletariatet den socialistiska medvetenhet det inte spontant kan utveckla och leda det i kamp för revolutionen. Det hjälper inte hur många allmänna principer man pluggar in, om man inte förmår använda dem: ”Vilka uppgifter skall vi nu gripa oss an och vilka etappmål skall vi nå? Svaret på den frågan kan inte kläckas fram genom några aldrig så ingående resonemang och politiska kannstöperier. Svaret kan bara ges av kraven hos massan av studenter och det övriga folket.” (Studenterna och den socialistiska revolutionen, sid. 47).

Vi nämnde att det inom en kommunistisk organisation finns en motsättning mellan vetenskapen, det nödvändiga analysinstrumentet, och ideologin, sammanhållningsfaktorn som underbygger den revolutionära entusiasmen. Den proletära klasståndpunkten, uppfattad på ett riktigt sätt, betecknar den dialektiska lösningen på denna motsättning, och förenar vilja och förmåga att arbeta För revolutionen. KFml/MLK ser inte denna motsättning, och förmår alltså inte heller lösa den.

Ideologins dominans över vetenskapen inom en organisation får djupgående konsekvenser. Istället för att uppfatta, att den vetenskapliga socialismen tjänar proletariatet därför att den är sann, tenderar man att uppfatta det som att socialismen är sann därför att den tjänar proletariatet. Inom VUF/MLK gick det så långt, att man också i ord förnekade vetenskapens objektivitet:” En annan borgerlig uppfattning, är den att man ska känna till alla fakta för att kunna ta ställning för eller emot; det visar att man tror på en ‘objektivitet’ som står över klasskampen.” (Förslag till kongressresolution 1970). Önskningarna om hur verkligheten skall vara beskaffad kommer att dominera över kunskapen om hur verkligheten är beskaffad, och allt man tror tjänar proletariatet upphöjs till sanningar. Vi hänvisar till vad vi skrivit tidigare i artikeln om vetenskapens objektivitet.

Att KFmls grundcirkel snarare tjänat till att öka den revolutionära entusiasmen än till att ge någon förståelse för den vetenskapliga socialismen skymtar också fram i KFmls egen värdering av resultatet: ”Resultaten har blivit mycket goda: den kommunistiska andan och hängivenheten har utvecklats, liksom insikten att all vår verksamhet måste tjäna folket, samt att vi måste räkna med en lång och mödosam kamp.” (VVK 53).

Den teoretiska kampens likvidering

Ideologins dominans över vetenskapen Inom en kommunistisk organisation skapar också oförståelse för den teoretiska kampens betydelse inom och utom organisationen. I stället för att, som Mao Tse tung, betrakta motsättningarna som partiets liv och sträva efter att lösa dem teoretiskt och uppnå enighet på ett högre plan, uppfattar man avvikande uppfattningar i teoretiska och politiska frågor som ett hot mot ens monopol på den proletära ideologin från borgerliga agents sida. Oförmögen att gå i teoretisk närkamp med den trotskistiska rörelsen, griper Gnistan istället alla ideologiska tillhyggen den kan få tag på (t o m det trubbiga vapen den ökände fascisterna Dmitrevsky kan erbjuda) för att slå ner den. Inte ens Appelteorins grova avvikelser förmådde KFml bemöta teoretiskt, utan man försökte i stället i MF bemöta dem med ”kalla fakta”, dvs borgerlig statistik, samtidigt som man efter bästa förmåga öste skällsord över rebellerna.

Marxismen-leninismens förvandling till en ideologi och oförståelsen för den teoretiska kampens betydelse utgör på en gång både styrkan och svagheten hos den stalinistiska organisationsstruktur KFml/MLK representerar. De skapar en stark sammanhållning kring de allmänna principerna i den version organisationen står för, en version som frenetiskt skyddas mot avvikelser. Men kommer det väl upp en motsättning, leder omöjligheten till teoretisk kamp snabbt till antagonisering av motsättningen, som kommer att lösas genom uppsplittring och avskiljning.

Oförmågan att lösa motsättningen till rebellerna, som höll på att leda till KFmls förtidiga död, beskrivs i MF stolt som att man lyckats ”befria sig” från detta ”avskum” (MF 3/69). Och när nu nära hälften av MLKs medlemmar bryter sig ut och grundar Förbundet KOMMUNIST drar MLK-ledningen i sin senaste internbulletin en lättnadens suck, och menar, att detta ”stärker den ideologiska enigheten inom förbundet”.

Hur studera vetenskaplig socialism

När vi kritiserat KFml/MLKs felaktiga uppfattning om den vetenskapliga socialismen, har vi uppehållit oss mycket vid deras felaktiga studiemetod, som ständigt ger ny näring åt detta. Marxismens allmänna principer studeras i första etappen statiskt och isolerat, varefter de i nästa etapp utstofferar med ideologiskt färgade ”fakta”. Oförmågan till det teoretiska arbete som behövs för att förbinda marxismen-leninismens teori med den politiska praktiken grundläggs genom studiemetoden.

Hur bör då studierna gå till? Vi kan här slå fast några allmänna principer efter vilka vi f n arbetar med att lägga upp studierna. Studierna bör på alla nivåer inom org. ha en produktiv karaktär, de bör alltså resultera i konkreta kunskaper, som är användbara i klasskampen och inte i fraseologi, som blir följderna av mekanisk inläring. Inhämtandet av det allmänna kan bara ske genom att vi studerar det allmänna i intimt samband med analysen av konkreta processer (det säregna). Studiet av olika centrala frågeställningar måste också vara anknutet till de problem den revolutionära rörelsen står, och har stått, inför, så att man inte bara studerar teorin i allmänhet utan förstår teorins betydelse för den politiska praktiken.

Detta innebär också, att KFml/MLKs linje att studierna skall vara ”kemiskt fria från revisionism” – dvs bara uppta texter av ”de fem stora” och KKP måste förkastas.

Sympatisörerna måste också redan från början ställas inför den politiska praktikens problem, och därigenom lära sig teorins betydelse för att lösa dem. I KFml/MLK samlar man folk från olika arbetsplatser, skolor, och universitetsinstitutioner till samma sympatisörcirkel. Den enda gemensamma praktik man kan ha vid sidan av studierna är av typen flygbladsutdelning, Gnistan-försäljning osv – uppgifter som inte ställer några nämnvärda politiska problem.

Sympatisörerna ges inte någon politisk skolning – teorin och den politiska praktiken kommer att avskiljas med vattentäta skott.

Vi menar, att sympatisörgrupperna istället måste organiseras sektorsvis: En grupp på en arbetsplats eller ett par likartade arbetsplatser, en grupp på en eller ett par skolor osv. Gruppen kan då utveckla en gemensam och organiserad politisk praktik på sin arbetsplats. Förståelsen för hur man använder den vetenskapliga socialismen i egna analyser för att lösa de problem som ställs i den politiska praktiken kommer på detta sätt att utvecklas.

Sympatisörgruppernas syfte är att skola kamrater för medlemskap i en kommunistisk organisation med politiska uppgifter, inte för medlemskap i en försäljningsorganisation som ställer vissa krav på väl inlärd utantilläxor. Studiernas inriktning på att inte plugga in texter utan lära sig att med hjälp av den vetenskapliga socialismen företa analyser och lösa problem leder till, att man i studierna också måste använda annat material: Både texter från den kommunistiska rörelsen och rent borgerligt material. Man kommer att stå försvarslös mot revisionismen om man inte studerar stridsfrågor inom den världskommunistiska rörelsen och vilka politiska konsekvenser de olika linjerna leder till, utan istället som KFml/MLK försöker *avskilja* sig från revisionismen. Strutsar som sticker huvudet i sanden kan aldrig bli någon förtrupp för proletariatet.

Endast genom att från början studera marxismen-leninismen ”inte som en dogm, utan som en vägledning till handling”, kan man bygga upp en organisation som förmår utforma en revolutionär politik.

Uppkomsten av revisionism

Vi har undersökt de teoretiska grunderna för KFml/MLKs oförmåga att använda sig av den vetenskapliga socialismen för att analysera olika företeelser. Vi nämnde också, att dessa organisationers studier av marxismens allmänna principer statiskt och i isolering inte bara ledde till oförmåga att göra konkreta analyser av konkreta förhållanden, utan också till oförståelse för de allmänna principernas innebörd, för marxismen-leninismens grunder. Närmast kommer vi att exemplifiera detta något med analyser från KFml/MLK och visa på deras strategiska betydelse. Vi börjar med deras uppfattning om revisionismen.

Genom att man ser partiets roll som bärare av de allmänna sanningarna, kommer ett partis utveckling i revisionistisk riktning att ses som resultatet av borgerliga agenter, som smyger sig in i partiet medförande sina felaktiga teorier. KFml har följande att förmåla om KKP före kulturrevolutionen: ”En rad borgerliga element hade smugit sig in på olika nivåer i Kinas kommunistiska parti och stat”. (VVK 34) och om SAP: ”Genom att på detta sätt bedriva ett ideologiskt mullvadsarbete lyckades Branting m fl att helt avvärja det socialdemokratiska partiet och gjorde det till ett reformistiskt klassarbetande parti.” (VVK 45).

KFml/MLK kan inte förstå hur revisionismen kan utvecklas inom ett parti som fortfarande i ord håller fast vid de allmänna sanningarna, när partiet inte förmår utarbeta korrekta analyser, utarbeta och genomföra en revolutionär strategi. Revisionismens utveckling i Sovjet skedde för KFml/MLK plötsligt, när Stalin inte längre fanns till hands för att försvara de allmänna sanningarna mot borgaragenternas lömska angrepp: ”När sedan Nikita Chrusjtjov och hans anhang av revisionister och borgaragenter tar makten och slår in på vägen tillbaka till kapitalismen, så är det i ledningen för partiet de sätter sig. Inte förrän partiets ledning oskadliggjorts kunde bourgeoisin återta sin förlorade makt.” (gc 5) Synen på motsättningar inom partiet som ”en ständig kamp mellan två mot varandra direkt riktade krafter, den proletära och den borgerliga ideologin” (VVK 4), där stridens utgång leder till att partiet antingen tjänar ”arbetarklassen och folket eller folkets fiender, monopolkapitalet” (dito) leder till att

revisionister och andra, som inte står för den av KFml/MLK sanktionerade varianten av sanningarna inte bara ”objektivt”, utan också ofta subjektivt uppfattas som agenter för klassfienden. Stormklockan skriver om Trotskij:

”Trotskij tvingades lämna Sovjetunionen, vars socialistiska uppbygge han på alla sätt *försökte motarbete*” (4-5/70).

Oförmågan att analysera den process inom de flesta Kominternpartierna (utom främst KKP och AAP), som föregick det slutgiltiga upplösningss stadium då de allmänna sanningarna lämpades överbord från partiernas redan snabbt sjunkande skepp, leder naturligtvis till att man inte kan företa någon teoretisk uppgörelse med revisionismen, utan bara ett enkelt avskiljande från den. Man kan inte se de avvikelser som utvecklades inom Kominternpartierna under Stalins tid – de mest allmänna sanningarna satt ju fortfarande där de skulle: – och har däri-genom spontant kommit att överta dem. KFml ställer sig ju också explicit uppgiften att ”förbereda återskapandet av ett marxist-leninistiskt parti i Sverige” (grundsatserna). Det parti som skall återskapas är det tidiga SKAP – vid KFmls bildande 1967 greps Knut Senander t o m så till den grad av den revolutionära entusiasmen att han i Gnistan utropade: ”Det ärorika SKP har återuppstått”! När man mot den moderna revisionismen i form av VPK ställer SKPs och andra Kominternpartiers under Stalins politik blir man blind för de avvikelser inom SKP som bäddade för en utveckling mot VPK, och är själv försvarslös mot en liknande utveckling.

Den spontana återknytningen till den stalinistiska traditionen tar sig uttryck på alla områden inom KFml/MLKs teori/politik/organisation. Den högeropportunistiska frontpolitiken försvarades inom VUF/MLK med långa citat av Dimitrov och ett mekaniskt applicerande av Röda Fackföreningsinternationalens resolution ”lärdomar av den ekonomiska kampen”, från 1929. Den felaktiga synen på staten, den härskande klassen och huvudmotsättningen har man fått i arv från Kominternpartierna (analysen av huvudmotsättningen delar man fortfarande med VPK). Osv., osv. Och i botten samma felaktiga syn på den vetenskapliga socialismen: vetenskapens förvandling till ideologi och oförmågan att förstå den vetenskapliga socialismens grundläggande begrepp och använda dem i analyser på ett riktigt sätt.

KFml, MLK:s historiska materialism

KFml/MLKs oförmåga till analyser får katastrofala konsekvenser när de ger sig på de för den revolutionära strategin mest avgörande frågorna: Frågan om huvudmotsättningen och klasserna, frågan om staten osv. För att utreda deras felaktigheter på dessa områden måste vi gå tillbaka litet till den vetenskapliga socialismens grunder.

”Lagen om motsättningarna i tingen, det vill säga lagen om motsatsernas enhet, är den materialistiska dialektikens grundlag.” säger MTT i Om mots. (s. 76).

Innan naturvetenskapen etablerats såg människorna olika fenomen och rörelser i tingen, men kunde inte förklara dem vetenskapligt. Det som orsakade fenomenen och drev utvecklingen framåt blev då någon gud eller något annat metafysiskt påhitt. I vårt exempel tidigare trodde vikingen att åskan orsakades av att Tor åkte omkring i en vagn och slog med en stor hammare.

När naturvetenskapen etablerades avvisade man sådana förklaringar och började visa, hur naturens rörelser och fenomen ytterst orsakades av deras *inre motsättningar*, inte av någon *drivkraft utanför dem*.

Samma sak gällde, när Marx etablerade den historiska vetenskapen, den historiska materialismen. Borgerliga ideologer, som alltså inte besitter den vetenskapliga socialismens teori, kan inte förklara hur den historiska utvecklingen drivs framåt av sina inneboende

motsättningar, utan måste tillgripa en yttre drivkraft: Gud, den Mänskliga Egoismen, Människans inneboende strävan att maximera sin lust osv.

En av Marx' utgångspunkter var Hegel. Hegel var dialektiker, men han var idealist. Den historiska utvecklingen drevs enligt honom framåt genom motsättningarnas kamp, men allt detta sattes hela tiden i rörelse av en yttre drivkraft: Idén.

Marx startade med Hegels dialektik, men satte den materiella produktionen som bas för utvecklingen istället för Idén. Men detta var inte tillräckligt – i så fall hade ju resultatet bara blivit att Marx ersatte en ensam yttre drivkraft (Idén) med en annan (ekonomin). Historien skulle betraktas som en enkel process, där allting bestämdes av ekonomins utveckling.

En nödvändig förutsättning för att kunna tala om att historien drivs fram av sina inre motsättningar är struktureringen av produktionssätt och samhällsformationer i olika *nivåer*. ”I sitt livs samhällsliga produktion träder människorna i bestämda, nödvändiga, av deras vilja oberoende förhållanden, produktionsförhållanden, som motsvarar en bestämd utvecklingsgrad av deras materiella produktivkrafter. Summan av dessa produktionsförhållanden bildar samhällets ekonomiska struktur, den reella bas, på vilken en juridisk och politisk överbyggnad reser sig och vilken motsvaras av bestämda former av det samhällsliga medvetandet.” (Marx Till....9).

Vi kan något förenklat säga, att Marx indelar produktionssätten och samhällsformationerna i tre nivåer eller strukturer: den ekonomiska basen, den politiskt-juridiska nivån och den ideologiska nivån (bestämda former av det samhällsliga medvetandet). De två sistnämnda nivåerna sammanfattas under beteckningen överbyggnad. När vi talar om t ex de olika nivåerna i den svenska samhällsformationen, måste vi ha klart för oss att de är vetenskapliga begrepp, begrepp som vi använder vid en vetenskaplig beskrivning av den svenska samhällsformationen. Det är alltså *inte* så, att vi kan plocka in olika empiriska data, t ex olika människor, i de olika nivåerna: Arbetaren i den ekonomiska basen, Palme i överbyggnaden osv. Människorna är *bärare* av olika klassförhållanden, som är effekter av de olika nivåernas inverkan: ”Men det handlar härvidlag inte om personerna, annat än i den mån de är personifikationer av ekonomiska kategorier, bärare av bestämda klassförhållanden och intressen.” (Marx: Kapitalet s. 5). När vi strukturerar den svenska samhällsformationen i nivåer, beskriver vi samhällsformationens *karaktär*, inte dess uppsyn. Det gäller nu att fastställa förhållandet mellan nivåerna. Engels uttrycker det: ”Enligt den materialistiska historieuppfattningen är det bestämmande elementet i historien *i sista hand* den verkliga produktionen och reproduktionen. Mer än det har varken Marx eller jag någonsin hävdat. Om därför någon förvirrar detta till påståendet att det ekonomiska elementet är det *enda* bestämmande, förvandlar han det till en meningslös, abstrakt och absurd fras. Den ekonomiska nivån är basen, men de olika elementen i överbyggnaden – politiska former för klasskampen och dess följder, författningar som stiftas av den segrande klassen efter en framgångsrik strid, etc. – lagar och sedan t o m återspeglarna av alla dessa verkliga strider i de kämpandes hjärnor: politiska, juridiska, filosofiska teorier, religiösa idéer och dessas vidareutveckling till system av dogmer – utövar också sitt inflytande på de historiska stridernas riktning, och väger i många fall tyngre som bestämmande för dessas form.” (brev till Bloch, M&E selected corr., sid. 476). Med andra ord: Dels är den ekonomiska basen *i sista hand* bestämmande för den historiska utvecklingen, *dels* är den ekonomiska basen inte det *enda*, alltid och i varje situation bestämmande. överbyggnadens nivåer har en *relativ självständighet* i förhållande till basen och inbördes. Vi kan enkelt exemplifiera överbyggnadens relativa självständighet: Hur skulle vi annars kunna skapa ett kommunistiskt politiskt parti i ett samhälle som vilar på kapitalismens ekonomiska bas? Lika klart visar sig ekonomins bestämmande i sista hand: Det vore totalt otänkbart att ett kommunistiskt parti skulle kunnat utvecklas i ett slavsamhälle.

Denna strukturering i relativt självständiga nivåer är just förutsättningen för att man skall kunna operera bort den metafysiska föreställningen om en enda yttre drivkraft och istället visa hur utvecklingen drivs fram av samhällets inneboende motsättningar. Den vetenskapliga socialismen visar, hur historien rivs fram av motsättningar inom och mellan de olika nivåerna: 'Det är sant, att produktivkrafterna praktiken och den ekonomiska grundvalen i allmänhet spelar den viktigaste och avgörande rollen. Den som inte erkänner detta är inte materialist. Men det måste också erkännas att, under vissa betingelser, sådana sidor som produktionsförhållandena, teorin och överbyggnaden i sin tur framträder i den viktigaste och avgörande rollen.' (MTT Om motsättn. s.105).

Inom den kommunistiska rörelsen finns många historiska exempel på avvikande riktningar, som inte förstått de olika nivåernas relativa självständighet och följaktligen inte heller förstått det dialektiska samspel dem emellan som driver historien framåt. De tvingas därför reducera ner det hela till en enda, yttre drivkraft.

Ekonomism och historicism

Den ekonomistiska avvikelsen ser ekonomin som historiens enda drivkraft. I ekonomismens mest extrema variant kommer varje förändring i överbyggnaden helt att återföras på en förändring i den ekonomiska basen. Detta leder i sin förlängning till de socialdemokratiska teorierna om det fredliga inväxandet i socialismen – utvecklas produktivkrafterna tillräckligt mycket, kommer överbyggnaden automatiskt att förändras i socialistisk riktning.

Den ekonomistiska avvikelsens förenklade samhällssyn blir ett vanligt resultat av KFml/MLKs dogmatiska och empiristiska analyser. Ekonomin blir den enda enkla förklaringen till komplicerade historiska förlopp, Gnistan 4/68 analyserar studentuppsvinget omkring majrevolten på följande sätt: "I Europa finns många tecken på att monopolkapitalets välde lider mot sitt slut. Kapitalisterna förmår inte längre utsuga de till följd av småproduktionens krossande växande arbetarskara. Planlösheten i stort utlöser en allt vildare konkurrens mellan strukturrationaliserade företagsgrupper och föranleder vilda nödrop om statshjälp i olika former. Deras statsapparater kan uppfylla kraven endast på massornas bekostnad. Skatter och pålagor växer, hyrorna skruvas i höjden och den faktiska bostadsnöden ökar samtidigt, som utsugningen av de arbetande oavbrutet intensifieras. Ännu har de stora massorna inte börjat röra på sig. Men marxist-leninistiska partier har vuxit upp i alla länder, och överallt har studenterna, som är de känsligaste och lättrorligaste elementen, gått till aktion. De är stormsvalorna som förebådar orkanen." Om möjligt ännu tydligare uttrycker sig Clarté 7/69: "Det är försämringen av folkets levnadsförhållanden och därav skärpningen av klassmotsättningarna som är den grundläggande orsaken till det uppsving, som idag framförallt studentrörelsen upplever. (Vår kurs.) Det är emellertid svårt att förklara allt enbart utifrån ekonomin, t o m för KFml/MLK. Men tro inte att man fördenskull ser samspelet av motsättningar mellan olika nivåer. Istället tillgriper man en annan *yttre drivkraft*: Klassen och dess vilja. Detta brukar kallas en *historicism* avvikelse.

I sin förlängning leder detta till ren idealism, som vi kan se exempel i Clarté 5/69: "Det är riktigt att produktionens församhälleligande tvingar kapitalisterna att ta till åtgärder som inrättande av investeringsbanker, strukturrationaliseringar, tidsstudier m m. Men det är ingen naturlag som tvingar dem till det. Det är *deras egen önskan att hela tiden öka sin profit*". (vår kurs).

Den historiska utvecklingen bestäms av kapitalisternas onda vilja. Jämför Clartécitatet ovan med Marx' diametralt motsatta analys: "Den kapitalistiska produktionens utveckling nödvändiggör, att det kapital, som användes i det enskilda företaget, ständigt växer, och

konkurrensen påtvingar varje individuell kapitalist den kapitalistiska produktionens inre lagar, som om de vore yttre tvångslagar.” (Kapitalet I s. 521, vk).

KFml/MLK pendlar alltså ständigt mellan den ekonomistiska och den historicistiska avvikelserna: historiens enda drivkraft blir omväxlande ekonomin och en klass (monopolkapitalet/kapitalisterna eller folket). Detta ständiga pendlande är naturligtvis ingen tillfällighet. En grundläggande oförståelse för den vetenskapliga socialismen innebär alltid, att en rad tillsynes motsatta avvikelser kommer att uppträda samtidigt. När dogmerna inte ger svar på allt man behöver veta, kommer dogmatismen att kompletteras av sin ständiga följeslagare empirismen. När allt inte går att förklara direkt utifrån ekonomin kommer ekonomismen att kompletteras med historicismen.

Hos KFml/MLK kan vi alltså t ex inte finna någon helt konsekvent genomförd ekonomism. Istället kommer vi att finna en ständig vacklan – konjunkturen kommer att avgöra vilken avvikelse som vid ett visst tillfälle är mest framträdande. Ekonomismen och historicismen har ett oupplösligt inre samband. I båda fallen låter man en yttre drivkraft knuffa den historiska utvecklingen framför sig: Ekonomin respektive klassen. Samhället blir en enkel helhet, där alla andra företeelser byggs upp från den yttre drivkraften, och kan åter reduceras ner till den. Och man måste fråga sig: Vad är det som driver fram den yttre drivkraften, den som sätter allt annat i rörelse?

När det gäller historicismen har vi redan sett svaret. Klassen drivs fram av sin vilja, av sina idéer. Kapitalisterna strukturrationaliserar drivna av sin egen önskan att hela tiden öka sin profit.

Vi måste ställa samma fråga till ekonomisterna: Om det är ekonomin som sätter allt annat i rörelse, vad är det då som driver fram ekonomin? De kommer säkert att tveka med svaret, för det måste med nödvändighet bli lika metafysiskt som historicisternas: Något i stil med Människans Inneboende önskan Att Utveckla Produktivkrafterna.

I sista analysen möts ekonomism och historicism i idealismens trask. Gemensamt är att de inte förstått innebörden i Marx' brott med Hegels dialektik. Precis som hos den senare backas historien ständigt på av en yttre drivkraft, som sätter allt annat i rörelse.

Denna oförmåga att se hur historien drivs fram av sina inneboende motsättningar och att analysera motsättningarna inom och mellan de olika nivåerna i den svenska samhällsformationen leder naturligtvis till en oförmåga att utarbeta en revolutionär strategi.

Den socialistiska revolutionen

Pendlandet mellan de två drivkrafterna framträder i blixtbelysning i synen på den revolutionära situationen. Stundom tar historicismen fullständigt överhanden: ”I takt med att den svenska klasskampen utvecklas tillväxer arbetarklassen i antal (sic:) och i styrka och den förbättrar sin organisation. Vid en viss tidpunkt är arbetarklassen tillräckligt stark för att bli den dominerande sidan i det svenska samhället, vilket därigenom undergår stora och avgörande förändringar. Sverige blir ett socialistiskt land.” (MF 3/69 – i artikeln ‘Mao Tse tungs tänkandet!') Men i allmänhet framställs den revolutionära situationen som det första hetsiga mötet mellan de två, sinsemellan orelaterade, drivkrafterna folket och ekonomin: ”...det är massorna, det arbetande folket som är de verkliga skaparna av historien.” Men samtidigt fastställer marxism-leninismen att människorna inte skapar sin historia efter egen gottfinnande, utan på grundval av objektiva materiella betingelser, som ärvt av föregående generationer” Då produktivkrafterna inte längre kan utvecklas inom det kapitalistiska samhällets ramar har de materiella betingelserna för en social revolution inträtt. Men dessa förutsättningar innebär inte att det automatiskt blir en revolution. Revolutionen måste också

ha sina samhälleliga bärare.” (gc 29-30). Denna bild av den revolutionära situationen som mötesplatsen för folkets växande styrka och den slutliga ekonomiska krisen står i bjärt kontrast till den marxist-leninistiska synen på den revolutionära situationen som en specifik sammansmältning av motsättningarnas utveckling på alla nivåer. Lenin skriver om den socialistiska revolutionens första etapp i Ryssland 1917: ”Då revolutionen segrade så snabbt och så – till det yttre, vid det första ytliga påseendet – radikalt, så var det endast därför att *fullständigt olika strömningar, fullständigt heterogena klassintressen, fullständigt motsatta politiska och sociala strävanden* till följd av en utomordentligt originell historisk situation *smälte* samman och uppträdde synnerligen ‘vänskapligt’.” (Brev från fjärran, Lenin i urval).

För Lenin var det aldrig fråga om att bara samla folk omkring sig och invänta ödestimmen – kapitalismens slutgiltiga ekonomiska kris. Bolsjevikpartiet hade aldrig kunnat leda revolutionen till seger utan sin förmåga att analysera motsättningarna på alla nivåer i den ryska samhällsformationen, och agera i förhållande till detta vägleda av en revolutionär strategi.

KFml/MLKs syn på den socialistiska revolutionen förklarar varför de inte har något behov av en revolutionär strategi – det gäller ju bara att samla så många som möjligt omkring sig genom att sprida allmän propaganda och försöka leda facklig kamp, för att kunna stå tillräckligt stark när den ekonomiska krisen kommer. Den revolutionära strategin och taktiken för att omvandla den spontana fackliga kampen till revolutionär kamp ersätts av kortsiktiga taktiker för att vinna förtroende.

KFml/MLK och huvudmotsättningen

KFml/MLK hävdar, att huvudmotsättningen i Sverige idag går mellan monpolkapitalet och folket. Bestämningen av huvudmotsättningen är av helt avgörande betydelse för en revolutionär strategi – en bestämning av huvudmotsättningen är nödvändig för att i olika situationer avgöra vilka allianser vi kan bilda; vilka vi skall förena oss med, och vilka vi skall förena oss emot. Det är därför vi här tar upp KFml/MLKs bestämning av huvudmotsättningen och ser vad det får för konsekvenser.

”Då Marx tillämpade denna lag (lagen om motsättningar i tingen) på studiet av det kapitalistiska samhällets ekonomiska struktur, upptäckte han att *den grundläggande motsättningen i detta samhälle är motsättningen mellan produktionens samhälleliga karaktär och ägandets privata karaktär*” (MTT Om motsättn. 96) vår kurs.

Denna motsättning är motsättningen mellan produktivkrafter och produktionsförhållanden som den ser ut i det kapitalistiska produktionssättet. Denna motsättning hänför sig till den *ekonomiska basen*, som är i sista hand bestämmande. Den är den grundläggande motsättningen i det kapitalistiska produktionssättet, och den är den grundläggande motsättningen i de samhällsformationer där det kapitalistiska produktionssättet är dominerande. Den grundläggande motsättningen är en strukturell motsättning inom ekonomin. Vi kan se uttryck för skärpningen av kapitalismens grundläggande motsättning i överproduktionskriser, miljöförstöring, avfolkning av Norrland osv. MTT fortsätter: ”I klassförhållanden *visar den* (den grundläggande motsättningen) *sig* i motsättningen mellan bourgeoisi och proletariat.” Klasserna befinner sig naturligtvis inte i den ekonomiska basen: de agerar inom hela samhällsformationen, och deras agerande bestäms av motsättningar på alla nivåer.

Motsättningen mellan bourgeoisi och proletariat är en motsättning mellan klasser, och som sådan kvalitativt skild från den grundläggande motsättningen, som hänför sig till den ekonomiska strukturen. Men den grundläggande motsättningen i den ekonomiska basen visar sig i klassförhållandena genom att i det kapitalistiska produktionssättet urskilja två huvud-

klasser, som utifrån sin ställning i produktionsprocessen står mot varandra: utsugare och utsugna, bourgeoisie och proletariat.

Vad är då *huvudmotsättningen* i en samhällsformation? ”I ett sammansatt tings utvecklingsprocess finns många motsättningar, och av dessa är en med nödvändighet huvudmotsättningen, vars existens och utveckling bestämmer eller övar inflytande på de övriga motsättningarnas existens och utveckling.” (Om motsättn. 99)

Samhällsformationer förändras revolutionärt genom kamp mellan klasser med olika objektiva intressen. Den avgörande motsättningen i en samhällsformation, huvudmotsättningen, kommer därför att gå mellan *klasser*. För vår inriktning på den socialistiska revolutionen är det nödvändigt för oss att studera klassförhållandena, att där fastställa vilken motsättning som är huvudmotsättningen och vilka motsättningar som är sekundära. När vi fastställer huvudmotsättningen i Sverige idag, kan vi avgöra vilka vi kan vinna och sluta allianser med för den socialistiska revolutionen, och vilka vi måste kämpa mot. Huvudmotsättningen i en samhällsformation vid en given tidpunkt fastställs genom *klassanalys*. En samhällsformation är en sammansättning av flera produktionssätt och faser i produktionssätt. Vi måste studera de klasser, klassrester, och sociala skikt som denna specifika sammansättning ger upphov till. Det är bara på grundval av en noggrann klassanalys som vi kan precisera huvudmotsättningen i Sverige idag och komma fram till en utarbetad revolutionär strategi.

Kan vi då överhuvudtaget säga något om huvudmotsättningen i Sverige idag innan vi gjort detta omfattande arbete? Ja, det kan och måste vi göra. Det är möjligt och nödvändigt att *preliminärt* fastställa huvudmotsättningen i Sverige idag, som utgångspunkt för en fortsatt precisering i en klassanalys, och som utgångspunkt för strategin för vårt utåtriktade arbete i nuvarande läge.

Sverige domineras idag av det kapitalistiska produktionssättet. I det kapitalistiska produktionssättet urskiljs som vi nämnde två huvudklasser, som utifrån sin ställning i produktionsprocessen (ägande/icke-ägande av kapital, roll i den sociala organiseringen av arbetsprocessen) har diametralt motsatta objektiva intressen: *bourgeoisin*, vars intresse är att bevara den kapitalistiska utsugningen, och *proletariatet*, vars intresse är att genom den socialistiska revolutionen avskaffa den kapitalistiska utsugningen. Som preliminär bestämning av huvudmotsättningen i det kapitalistiska Sverige måste vi fastställa, att den går mellan bourgeoisin och proletariatet. Det är detta preliminära fastställande av huvudmotsättningen i samhällsformationer där kapitalismen dominerar som MTT gör i Om motsättningar: ”Till exempel, i det kapitalistiska samhället bildar de två krafterna som står i motsättning, proletariat och bourgeoisin, huvudmotsättningen”.(s. 99).

Den härskande klassen är bourgeoisin: ”De borgerliga staternas former är utomordentligt mångfaldiga, men det väsentliga har de gemensamt: alla dessa stater är på ett eller annat sätt dock i sista hand ovillkorligen en *bourgeoisins diktatur*.” (Lenin: Staten & Revolutionen, W 11,1. s. 232.)

Monopolkapitalet och folket

Vad innebär det att istället som KFml/MLK säga, att huvudmotsättningen i dagens Sverige går mellan *monopolkapitalet och folket*, och att monopolkapitalisterna utgör den härskande klassen? Det innebär med nödvändighet ett av följande två alternativ: 1) Monopolkapitalism är ett helt nytt produktionssätt, skiljt från kapitalismen. 2) Bourgeoisin har under monopolkapitalismen reducerats till att bli identisk med monopolkapitalisterna. Båda alternativen är lika absurda: 1) Enligt den marxistiska analysen är monopolkapitalismen (imperialismen) ett stadium av det kapitalistiska produktionssättet. Det räcker med att se på titeln till Lenins verk

”Imperialismen som kapitalismens högsta stadium” för att få bekräftelse på det. Den grundläggande motsättningen mellan produktionens samhälleliga karaktär och det privata tillägandet kommer alltså att bestå, och likaså dess uttryck i klassförhållanden: motsättningen mellan proletariat och bourgeoisie.

Det monopolkapitalistiska stadiet har vissa speciella kännetecken. Bl a ger den våldsamma kapitalkoncentrationen upphov till en motsättning inom bourgeoisin – mellan monopolkapitalister och icke-monopolkapitalister. Men båda dessa gruppers objektiva intressen ligger inom det kapitalistiska samhällets ramar. De har gemensamt intresse av att bevara den kapitalistiska utsugningen. Motsättningen mellan monopolkapitalister och icke-monopolkapitalister blir alltså underordnad huvudmotsättningen mellan bourgeoisie och proletariat: Vi fortsätter på MTT-citatet ovan: ”De övriga motsättningarna, sådana som....mellan de icke monopolistiska kapitalisterna och monopolkapitalisterna .. är alla bestämda eller står under inflytande av denna huvudmotsättningen.” (Om motsättn. s. 99).

2) Den andra möjligheten att förklara KFml/MLKs bestämning av huvudmotsättningen är, att bourgeoisin under imperialismens stadium skulle vara identisk med monopolkapitalisterna. Detta skulle i sin tur betyda att alla icke-monopolistiska kapitalister var proletariserade eller fullständigt höll på att utplånas som kategori.

Men så är inte fallet. Samhällelig merproduktion kan tillägnas utan att kapitalisten behöver vara monopolist. Konkurrensen är en del av kapitalismen, den föder monopol, men kan aldrig försvinna under kapitalismen. Därför kommer under hela den kapitalistiska epoken småkapitalister att proletariseras och nya födas. Redan tidigt i den kommunistiska rörelsens historia kom missuppfattningen upp, att alla icke-monopolistiska kapitalister var på väg att utplånas. Lenin fick tillfälle att bemöta den 1919 i polemik med Bucharin: ”*Ingenstans i världen har det funnits och kommer inte heller att finnas monopolkapitalism utan fri konkurrens i en hel rad av branscher...Och om vi nu hade framför oss en helgjuten imperialism, som helt och hållet hade gjort om kapitalismen, skulle vår uppgift vara hundratusen gånger lättare. Då hade vi att göra med ett system, där allt var underordnat finanskapitalet ensamt. Då återstod det bara att avlägsna toppen och överlämna resten till proletariatet. Det skulle vara ytterst angenämt, men så är det inte i verkligheten.*” (Referat om partiprogrammet, W 11:2, s. 150).

Vi har alltså konstaterat, att även under kapitalismens imperialistiska fas går huvudmotsättningen i stora drag mellan bourgeoisie och proletariat, och bourgeoisin är den härskande klassen. Skiljer man som KFml/MLK ut *det dominerande skiktet inom bourgeoisin, monopolkapitalisterna*, och sätter dem ensamma som härskande klass, får det till följd att man kommer att betrakta en motsättning inom bourgeoisin, mellan monopolistiska och icke-monopolistiska kapitalister, som överordnad motsättningen mellan bourgeoisie och proletariat.

Det revisionistiska arvet

Vi skall strax ta upp de enorma strategiska konsekvenserna av denna syn. Men först måste vi fråga oss: *Hur har KFml/MLK kommit fram till denna bestämning av huvudmotsättningen?*

Man får leta förgäves i KFmls skrifter efter någon analys bakom deras bestämning av huvudmotsättningen. Det är en självklarhet från början att den går mellan monopolkapitalet och folket – det enda man gör är att ibland backa på denna ”sanning” med empiriska iakttagelser av monopolkapitalisternas härjningståg. Och ”sanningen” importerades vidare in i VUF sent under våren av den enkla anledningen att KFml fastställt den. För att finna roten och upphovet till denna dogm, måste vi gå tillbaka i tiden före KFmls bildande – till den stalinistiska tradition som KFml/MLK återknyter till. Föreställningen om huvudmotsättningen

mellan monopolkapitalet och folket och monopolkapitalet som härskande klass levde inom SKP och medfördes helt enkelt av de SKP-are som 1967 bröt sig ur och bildade KFml. Låt oss lyssna till Bo Gustavsson i ett tal på SKPs kongress 1964: "...samtidigt som vi betonar *huvudmotsättningen* i det svenska samhället, mellan *folk och storfinans*, så får vi inte glömma de *sekundära motsättningarna* i samhället, bl a de som går mellan alla arbetande och alla kapitalister, även de som inte tillhör storfinansens." (vår kurs.). Klarare kan det inte sägas – konsekvensen av att placera huvudmotsättningen mellan monopolkapitalet och folket leder till att denna motsättning kommer att överordnas motsättningen mellan bourgeoisin och proletariatet.

Vad får detta för strategiska konsekvenser?

"(Partiet) måste ena alla krafter som går att ena i kamp mot monopolkapitalet." (MLKs plattform). När man söker enighet med exempelvis mindre kapitalister mot monopolkapitalisterna – kan man då göra det på socialistisk grund? Självfallet inte. Även de icke-monopolkapitalistiska kapitalisterna lever av att utsuga proletariatet. Konsekvensen blir breda anti-monopolistiska fronter på borgerligt-demokratisk grund.

CH Hermansson drar ut konsekvenserna i ett tal på SKP/VPK-kongressen 1967:

"En avgörande fråga i ansträngningarna att skapa en stark folkrörelse och folkmajoritet för att *bryta storfinansens välde* är samverkan mellan löntagarna, arbetare och tjänstemän, och olika grupper av mindre företagare, framförallt jordbrukare, olika mellanskikt osv. Genom en sådan samverkan kan *en mäktig demokratisk antimonopolistisk front* skapas för att genomföra en politik, som utgår från folkets i motsats till monopolkapitalets intressen (vår kurs.).

Denna strategi kommer därför, när den är konsekvent, att uppfatta kampen för den socialistiska revolutionen i två steg: *först* skall monopolkapitalets makt brytas genom breda demokratiska antimonopolistiska fronter, och *därefter* kan man kämpa för att avskaffa den kapitalistiska utsugningen.

I SUKPs lärobok *Marxismen-leninismens Grunder*, utgiven under Chrusjtjov men till stora delar utarbetad tidigare, utvecklas detta resonemang konsekvent till teorin om demokratiska revolutioner i imperialistiska länder: "Det är inte uteslutet att de demokratiska rörelserna mot den imperialistiska bourgeoisins politik under vissa betingelser kan utmyнна i *demokratiska revolutioner*. Dessa revolutioner skulle bli *antimonopolistiska* eftersom de skulle syfta till att störta monopolens diktatur." (s. 507). Man tänker sig, att kommunister skall stå i ledningen för den demokratiska kampen, och sedan arbeta för den demokratiska revolutionens överväxande i en socialistisk. I Tsarrysland föregicks den socialistiska revolutionen av en borgerligt-demokratisk revolution mot feodalismens rester. I det halv-feodala, halvkoloniala Kina var en nydemokratisk revolution ett nödvändigt första steg. Men i kapitalistiska länder som Sverige står frågan om den socialistiska revolutionen.

Vi känner till hur det gått för partier som SUKP och VPK, som arbetar efter strategin med demokratiska antimonopolistiska fronter. KFml/MLK tvingas naturligtvis dra i huvudsak samma strategiska slutsatser av sin bestämning av huvudmotsättningen. Vi exemplifierar från universitetspolitiken, det område där de har mest utvecklad politisk praktik: "Förhållandet mellan kampen för demokrati och socialism är därför inte att de står i motsatsställning till varandra, utan att kampen för massornas demokrati idag är *det viktiga* ledet i kampen för socialismen." (Studenterna och den socialistiska revolutionen – KFmls programmatiska skrift för universitetssektorn, vår kurs.) *Först* samla massorna i facklig kamp för demokratiska och ekonomiska krav, *sedan* i framtiden kan vi börja tänka på att försöka omvandla kampen till revolutionär. Den visan har vi hört förut i arbetarrörelsens historia. Ekonomisterna i Ryssland

stämde upp den, likaså de stalinistiska kommunistpartierna. Följden blev att den andra etappen kom att skjutas längre och längre på framtiden, och partierna urartade till total revisionism. Och i Clarté 5-6/68, i artikeln ”Studentrörelsens karaktär och målsättning” erkänns öppet, att man arbetar för den borgerligt-demokratiska ”revolutionen” som första etapp: ”Kampen mot UKAS, mot byråkratin, för ”institutionsdemokrati” osv faller inte monopolkapitalet på läppen. Lika fullt är det klart att dessa paroller inte är socialistiska, än mindre utgör något socialistiskt program... Det säregna i läget, det stadium av kampen som vi befinner oss i utmärks av att monopolkapitalet befinner sig i motsatsställning till den borgerliga demokratin... För en borgerligt demokratisk ”revolutions” karaktär och förlopp på universiteten är det emellertid av största betydelse vilka det är som utgör den drivande och ledande kraften.” Vi sammanfattar: I det kapitalistiska Sverige går huvudmotsättningen inte mellan monopolkapitalet och folket och vår uppgift är inte att ena alla som går att ena mot monopolkapitalisterna på borgerligt demokratisk grund. Huvudmotsättningen mellan proletariat och bourgeoisie ställer oss inför uppgiften att omedelbart arbeta för att tillföra proletariatet en socialistisk medvetenhet, för att ena de utsugna i kamp för utsugningens avskaffande.

I kampen för att krossa kapitalismen kommer delar av bourgeoisin att kunna *vinnas över på proletariatets sida*. Men då sker det på proletariatets villkor.

Skillnaden mellan detta och KFml/MLKs ståndpunkt kan belysas av Lenins polemik med Plechanov (Collected Works 6, s 50). Plechanov hävdade följande: ”Den internationella socialdemokratin står i ledningen för de arbetande och exploaterade massornas befrielse-rörelse.” På detta svarade Lenin helt riktigt: ”Inte alls. Den står i ledningen för *arbetarklassen ensam*, för *arbetarklassens rörelse ensam*, och om andra element sluter sig till denna klass gör de det endast som element och inte som klasser. Och de kan vinnas över fullständigt *endast* när de ‘överger sin egen ståndpunkt’.”

‘Monopolkapitalets stat’

Intimt förknippad med föreställningen om monopolkapitalisterna som härskande klass är KFml/MLKs syn på staten som ett redskap för monopolkapitalisterna: ”I de imperialistiska länderna idag härskar monopolkapitalisterna genom sin stat. Under monopolkapitalismen är staten ett organ för monopolkapitalisterna.” (MLKs plattform). ”Den svenska staten är ett redskap i monopolkapitalets tjänst.” (Vad vill KFml, 39) ”Statens roll i detta samhälle är att tillvarata monopolkapitalets intressen och hjälpa dem att höja sina profiter.” (Clarté 2/70). Enligt KFml/MLK är alltså staten framförallt ett organ för att tillgodose monopolkapitalisternas intressen. Den kan visserligen gå emot enskilda monopolkapitalister, men den kan aldrig gå emot monopolkapitalisternas samlade intressen, inte ens de mest kortsiktiga. Genom sin stat förtrycker monopolkapitalet alla övriga klasser och skikt (övriga kapitalister, småproducenter, arbetare osv.) Vilken är nu den marxist-leninistiska teorin om staten? För att förstå den måste vi gå tillbaka till statens uppkomst. Engels skriver i ”Familjen, privategendomens och statens ursprung”:

”Den (staten) är snarare en produkt av samhället på ett visst utvecklingsstadium, den är ett erkännande av att detta samhälle invecklat sig i en olöslig motsägelse till sig självt, splittrats i oförsonliga motsatsförhållanden, som det inte är i stånd att avskaffa. Men för att dessa motsatser, klasser med motstridande ekonomiska intressen, inte skall förinta varandra, och samhället i fruktlös kamp, blev det nödvändigt med en makt som skenbart står över samhället, som har att dämpa konflikten och hålla den inom ”ordningens” gränser.”

Staten uppkom alltså när den gamla stamorganisationen upplöstes och samhället klövs i oförsonliga klasser. ”Staten uppkommer när, då och i den mån klassmotsättningarna objektivt sett inte kan försonas.” (Staten och revolutionen, VV II:1 s. 200).

Staten inrättas för att klassamhället överhuvudtaget skall kunna fortsätta att bestå, och inte förintas i den öppna klasskampen. Engels uttryckte det om möjligt ännu klarare på ett annat ställe:

”Men här hade ett samhälle uppstått, som tack vare sina samtliga ekonomiska livsvillkor hade måst dela sig i fria och slavar, i utsugande rika och utsugna fattiga, ett samhälle som inte blott var ur stånd att åter försona dessa motsättningar, utan allt mer måste driva dem till sin spets. Ett sådant samhälle kunde blott äga bestånd antingen under en fortsatt öppen kamp mellan dessa klasser eller också under herraväldet av en tredje makt, vilken – skenbart stående över de varandra bekämpande klasserna – höll deras öppna konflikt nere och på sin höjd lät klasskampen utkämpas på det ekonomiska området, i en laglig form. Gentilordningen hade levt ut sin tid. Den hade sprängts genom arbetsdelningen och dess resultat, samhällets delning i klasser. Den ersattes av *staten*.”

Statens primära uppgift är sålunda att bevara det existerande klassamhället genom att dämpa den öppna konflikten mellan klasserna. Att dämpa klasskonflikten i ett klassamhälle innebär inte att gå in som någon sorts neutral medlare mellan klasserna (som borgarna tror), utan att säkra den härskande klassens maktställning. Staten blir därför den härskande klassens stat: ”Enligt Marx är staten ett organ för *klassvälde*, ett organ för den ena klassens *undertryckande* av den andra; den skapar en ”ordning”, som legaliserar och befäster detta förtryck, i det den dämpar klassernas sammandrabbningar.” (S & R, s. 200).

Vilka uttryck tar sig då statens grundläggande roll i de imperialistiska länderna? För att det kapitalistiska systemet skall kunna bevaras måste det utvecklas. Ju mer monopoliseringsprocessen fortskrider, desto mer måste staten ingripa i ekonomin för att mildra konsekvenserna av den ständigt skärptare grundläggande motsättningen mellan produktionens alltmer samhälleliga karaktär och det privata tillägnet, som den tar sig uttryck i motsättningen mellan det allt större behovet av central planering av produktionen i samhället som helhet och den nuvarande anarkin beroende på det privata tillägnet. Staten sätter sig naturligtvis inte emot tendensen i kapitalismens lagbundna utveckling mot ökad monopolisering – gjorde den det skulle den gå under i det långa loppet som Engels säger – utan deltar aktivt i denna process för att underlätta monopoliseringen. I motsättningen mellan icke-monopolistiska kapitalister och monopolkapitalister tar staten sålunda oftast ställning för monopolkapitalisterna – deltar i likviderandet av småkapitalet osv. *Monopolkapitalisterna utgör det dominerande skiktet inom bourgeoisin*. Samtidigt måste vi se statens funktion att ena den härskande klassen. Staten försöker då överskylla monopolkapitalets motsättning till de icke monopolistiska skikten – dvs. hindra att storkapitalets masseexpropriation av småföretag blir en politisk fara för det kapitalistiska systemet.

Motsättningen mellan icke-monopolistiska skikt och monopolkapitalister är bestämd och underordnad motsättningen mellan proletariat och bourgeoisin. Det är proletariatet som den borgerliga staten främst måste undertrycka för att det kapitalistiska systemet skall bevaras. Och att det kapitalistiska systemet skall bevaras ligger inte bara i monopolkapitalisternas, utan i alla utsugares intressen (undantaget vissa tenderande skikt). De motstridiga intressena inom bourgeoisin är underordnade det gemensamma intresset att bevara den kapitalistiska utsugningen – villkoret för dess existens. Statens primära funktion för att bevara det monopolkapitalistiska samhället är sålunda att dämpa konflikten mellan de oförsonliga motsatta huvudklasserna, bourgeoisin och proletariatet, för att bourgeoisins maktställning skall bevaras och proletariatet undertryckas. Statens funktion att påskynda monopoliseringen blir sålunda

underordnad funktionen att förtrycka proletariatet. I denna överordnade funktion måste staten *ena bourgeoisin* (inte bara monopolkapitalisterna) *mot proletariatet*. Detta är en av anledningarna till att staten ibland tvingas gå emot monopolkapitalisternas kortsiktiga intressen.

Staten använder många medel för att hindra motsättningen proletariat – bourgeoisie att blossa upp i öppen klasskamp som hotar kapitalismens grundvalar: våldsapparaten, lagar osv. För att stilla proletariatets missnöje måste staten ibland göra eftergifter åt dess kortsiktiga krav (t ex viss lagstiftning, högre lön osv.), vilket naturligtvis kan gå emot monopolkapitalets kortsiktiga politiska intressen eller kortsiktiga i intresse av profitmaximering. Men det är nödvändigt för att de överhuvudtaget skall kunna fortsätta att utsuga.

Denna aspekt av statens primära funktion framträder naturligtvis i skarpast belysning i tider av skärpta klasskonflikter. Ett exempel bland många är Leon Blums socialist-radikala folkfrontsregering i Frankrike. Den fördes till makten 1936 under en period av omfattande strejker, ockupationer etc. Dess uttalade mål var att återinföra lag och ordning med fredliga medel. Och man lyckades dämpa upp strejkvågen genom att lagstifta om 40-timmarsvecka, 7-15 % allmän löneförhöjning osv. Detta gick naturligtvis emot exempelvis monopolkapitalisternas kortsiktiga intresse av maximal profit och tillfredsställde en del av arbetarnas krav, men detta var nödvändigt just för att återställa kapitalismens lag och ordning.

Dogmen om staten som monopolkapitalets livlösa redskap har KFml/MLK naturligtvis hämtat ur samma källa som föreställningarna om huvudmotsättningen mellan monopolkapitalet och folket och monopolkapitalet som härskande klass: den stalinistiska traditionen och närmast SKP. Vi väljer CH Hermanssons tal på SKP-kongressen 1964 som exempel: "Ekonomiskt härskande klass i vårt land är f n utan tvivel storfinansen. Det skulle betyda att storfinansen också behärskade den nuvarande statsapparaten och använder den för sina syften." (För vidgat folkstyre – mot storfinansen 35).

Denna dogm underbyggs med i huvudsak två typer av egen argumentation: 1) Man räknar upp en mängd exempel på statens ekonomiska funktion att underlätta monopoliseringen, och försöker med detta visa att staten hela tiden gynnar monopolkapitalisterna – inte de andra kapitalisterna, inte arbetarna. Ett typfall är artikeln "Om staten" i Clarté 5/69, där samtliga fem exempel på "hur staten konkret fungerar i dagens samhälle" tar upp just statens ekonomiska funktion att underlätta monopoliseringen. Man ber oss tillbakavisa dessa exempel om vi vill tillbakavisa idén om monopolkapitalets stat. På detta kan vi svara, att vi inte har den minsta anledning att tillbakavisa exemplen – vad vi tar avstånd från är KFml/MLKs tolkning av dem. De gör sig skyldiga till en *empiristisk avvikelse*. De radar upp en mängd exempel på hur staten ekonomiskt gynnar monopolkapitalisterna och säger: "Se här, det är monopolkapitalets stat." De har glömt att det finns en marxistisk teori om staten och att denna teori utomordentligt väl kan förklara även deras exempel.

Enligt denna teori är statens ekonomiska funktion att underlätta monopoliseringsprocessen underordnad och bestämd av statens uppgift att dämpa klasskonflikten mellan proletariatet och bourgeoisin, för att trygga kapitalismens fortbestånd och utvecklingsmöjligheter samt bourgeoisins maktställning.

Vi ser här också, hur de empiristiskt-dogmatiska analysmetoderna ger upphov till en *ekonomistisk avvikelse*. Staten är knutpunkten i den politiska överbyggnaden, och dess ekonomiska roll bestäms av dess överordnade politiska uppgift i klasskampen. Men KFml/MLK bygger hela tiden upp sin analys av statens roll på "fakta" om dess ekonomiska funktion. De låter därigenom statens ekonomiska funktion bli helt överordnad dess politiska.

2) Man räknar upp en mängd exempel på direkta kontakter mellan monopolkapitalister och statsbyråkrater för att visa att det är monopolkapitalets stat. Ett exempel från artikeln "Staten

– ett verktyg för monopolkapitalet” i Clarté 4/70: ”För att statsapparaten smidigt skall kunna uppfylla monopolkapitalets krav samarbetar de också direkt i den löpande förvaltningen av monopolkapitalets affärer, t ex i statliga kommittéer, handelsdelegationer, samarbetsorganisationer osv.” På detta svarar vi, att personkontakten mellan monopolkapitalister och staten ingalunda är några orsaker till statens klasskaraktär, utan symptom på denna. Tror man att monopolkapitalisterna direkt kontrollerar statsapparaten, kan man inte förstå statens objektiva roll i klassamhället.

Tron på staten som ett fullständigt livlöst redskap som monopolkapitalisterna fyller med innehåll fick närmast parodiska uttryck på MLKs kongress. FS-ledamoten Bertil Wahlund hävdade då bland annat: ”Monopolkapitalet styr direkt statsapparaten. Ibland kan de ske alltså att statsapparaten går emot monopolkapitalets intresse, därför att man har litet dåliga kontakter, man har inte ringt dom här telefonsamtalen så ofta va. Då korrigeras det genast vid näste telefonsamtal. Det kan vi också vara tämligen övertygade om”. (utskrift från kongressbanden). Staten reduceras helt till ett sorts verkställande organ för monopolkapitalisterna.

KFml/MLK gör sig som synes även här skyldiga till empiristisk avvikelse: dogmen om monopolkapitalets stat byggs under med ”fakta” om de direkta personkontakterna, som plockas direkt från Elvander och andra borgerliga ideologer. De empiristiskt-dogmatiska analysmetoderna för den här gången ner i *idealismens* träsk, där staten förlorat alla objektiva funktioner och istället kom mer att styras av *monopolkapitalisternas onda vilja*.

En sådan syn på staten skapar mycket lätt *reformistiska illusioner*. Om den borgerliga staten i sig själv inte har någon objektiv funktion, utan helt dikteras av monopolkapitalisternas kommandorop, är det svårt att förstå nödvändigheten av att krossa den borgerliga staten. Uppgiften ställs alltför lätt istället att bryta monopolkapitalisternas kontroll över statsapparaten och överlämna den i folkets händer. Det kan vi se hos VPK och andra liknande partier, som också ser staten som monopolkapitalets redskap. (”Den nuvarande staten är ett verktyg, för att upprätthålla monopolkapitalets makt.” – VPKs arbetsprogram Folkmakt 1969, s. 26). Den borgerliga staten är den strategiska knutpunkten. – det är den som skall krossas i den socialistiska revolutionen. En konkret analys av den svenska staten idag är en nödvändig uppgift för utarbetandet av en revolutionär strategi. Som vi visat saknar KFml/MLK förutsättningar för denna uppgift – istället svänger man sig med ”radikala” fraser om att staten alltid tjänar monopolkapitalet. Och fraser kan aldrig vara någon vägledning till revolutionär handling.

KFml, MLK och klasserna

Låt oss avslutningsvis, innan vi närmare går in på de strategiska och taktiska frågorna, kort ta upp ytterligare en fråga av stor betydelse för den revolutionära strategin: Frågan om hur KFml/MLK uppfattar klasserna och klasskampen. ”...varje försök av borgarklassen att förbättra sin ställning betyder samtidigt ett försök att försämra arbetarklassens ställning. En framgång för arbetarklassen är en bakstöt för borgarklassen. Högre löner för arbetarna är mindre vinster för kapitalisterna.” (MF 3/59, s. 12).

(När KFml talar om kampen på arbetsplatserna talar de av begripliga skäl oftast om arbetarklassen och borgarklassen istället för monopolkapitalet och folket).

Genom sin oförmåga att strukturera samhällsformationen i olika nivåer och analysera deras inverkan på klasserna och klasskampen kommer KFml/MLK alltså att se klasskampen som en *enkel* motsättning mellan två block: får arbetarklassen det bättre så får borgarklassen det sämre. En framgångsrik kamp för högre lön förbättrar arbetarklassens läge som helhet och försämrar kapitalistklassens läge som helhet.

Det är riktigt, att en framgångsrik lönekamp förbättrar vissa arbetargrupperns *ekonomiska* läge, och försämrar vissa kapitalisters. *Men* en förbättring av arbetarklassens ekonomiska läge *behöver inte* leda till en förbättring av dess politiska och ideologiska läge. En tradeunionistisk kamp, som bara har siktet inställt på bättre villkor för försäljningen av arbetskraft förs ständigt i det kapitalistiska samhället. Denna kamp utgör aldrig något hot mot den kapitalistiska utsugningens fortbestånd. Från denna typ av klasskamp skiljer sig *kvalitativt* en revolutionär kamp för olika typer av krav, bestämd av en socialistisk politik.

Denna kamp ställer den slutliga målsättningen utanför det kapitalistiska samhällets ramar, - dess slutmål är att krossa kapitalismen. För kommunisterna ställs den omedelbara uppgiften att arbeta för att *kvalitativt* omvandla den spontana tradeunionistiska kampen till revolutionär kamp.” Kampen för socialismen kan endast föras i etapper. Kampen för folkets dagskrav stärker arbetarklassen och försvagar den härskande monopolkapitalistiska klassen.” (KFmls handlingsprogram.)

I KFml/MLKs enkla syn på klasserna suddas den kvalitativa skillnaden mellan de olika typerna av klasskamp ut. Man kan ju stärka arbetarklassens ställning genom att föra en facklig kamp för högre lön lika väl som på något annat sätt. Följden blir, att KFml/MLK aldrig kommer att *förstå* nödvändigheten av att kvantitativt omvandla klasskampen. Man åtar sig villigt de enklaste uppgifterna, att försöka organisera den spontana fackliga kampen och öka dess militans. Uppgiften att omvandla kampen skjuts på obestämd framtid. Konsekvensen blir en reformistisk politik, en politik som trots fyrverkerier av revolutionära fraser aldrig kan skjuta annat än lösa skott mot det kapitalistiska förtryckarsamhällets bastioner.

Arbetarklassens spontana kamp

Som vi sett av det föregående kan inte arbetarklassen spontant utveckla ett revolutionärt medvetande och därmed inte heller själv en revolutionär vägledning för sin kamp. Spontant utvecklar arbetarklassen en kamp för att förbättra sin ställning inom ramen för det kapitalistiska samhället. Arbetarna slåss spontant mot arbetsköparna för högre lön och för bättre arbetsförhållanden (ekonomisk kamp) samt kräver av regering och riksdag och andra delar av statsapparaten utvidgade rättigheter och förbättringar inom ramen för systemet, som rösträtt, ATP osv. (politisk kamp).

Arbetarna för en kamp mot kapitalisterna men ifrågasätter inte spontant kapitalets överordnande över arbetet. De olika kampuppgifterna blir mål i sig och inte led i en mer långsiktig strategi. Denna kamp, som accepterar det kapitalistiska systemets politiska grundval, är därför till sin karaktär borgerligt demokratisk (tradeunionistisk).

Den nuvarande MLK-ledningen polemiserade mot denna karakteristik av arbetarklassens spontana kamp i Bertil Wahlunds artikel ”Att säga att gruvarbetarnas kamp var en borgerlig kamp och tro att man har stöd av Lenin, det är verkligen mycket löjligt”.

Bertil Wahlund och MLK-ledningen trodde och tror tydligen att man genom att karakterisera den spontana kampen som borgerlig betraktade den som ett stöd för borgarklassen. Så är inte alls fallet. Man måste skilja på olika slag av borgerlig kamp. *En* kamp är samhällsbevarande ex. SAP/LO-ledningens. Den andra är ett embryostadium till en revolutionär kamp t ex kampen under den ”vilda” strejkvågen i våras.

Lenin gör också klart denna distinktion.

”Det finns borgerlig demokrati av olika slag. Den monarkistiska zemstvomedlemmen, anhängaren av överhuset, som ”begär” allmän rösträtt men i hemlighet, i all tysthet ingår kohandel med tsaren om en stympad författning, är också en borgerlig demokrat. Och bonden, som med vapen i hand

går mot godsägaren och byråkraterna och helt ”naivt republikanskt” föreslår: ”Jaga bort tsaren”, är också en borgerlig demokrat.” (Lenin: Socialdemokraternas två taktiska linjer. W 1:2 s. 50).

MLK-ledningen tyckte det var mycket löjligt att tro sig ha stöd av Lenin då man karakteriserade den spontana gruvarbetarstrejken för borgerlig. Vi gjorde oss därför löjliga genom att citera Lenin ”Den spontana arbetarrörelsen i sig själv är i stånd att skapa (och skapar oundvikligen) en tradeunionism, och arbetarklassens tradeunionistiska politik är just en borgerlig politik från arbetarklassens sida”. (Vad bör göras? VV I:1, s. 256.)

Som kommunister ser vi den spontana kampen endast som en utgångspunkt för vårt arbete. För att kunna anknyta vår politik till arbetarklassen måste vi befinna oss där arbetarklassen geografiskt och politiskt uppehåller sig. Vår uppgift som bärare av den vetenskapliga socialismen är att till arbetarklassens spontana kamp tillföra en kunskap om hela samhällsformationen, alla klassers och grupper förhållande till staten, statens klasskaraktär osv. (en kunskap som endast kan frambringas genom vetenskapligt arbete) för att på det sättet ändra det inskränkta perspektivet i den kamp, som arbetarna spontant för till ett revolutionärt perspektiv, där den nuvarande kampen som arbetarna för mot arbetsköparna underställs det mer långsiktiga perspektivet i arbetarklassens kamp, den socialistiska revolutionen. För att lyckas med detta måste vi ta itu med arbetarklassens revolutionära fostran i motsättning till deras spontana medvetenhet, spontaniteten och inskränktheten i kampen till förmån för en planlagd kamp med den socialistiska revolutionen som slutmål.

(Hur detta skall gå till kommer vi att gå in på närmare när vi tar upp en polemik med KFml/Clartés och MLKs högeropportunistiska linje).

Arbetarklassens revolutionära kamp

Då arbetarna för en kamp för högre lön och bättre arbetsförhållanden (ekonomisk kamp) och kamp mot statsapparaten (politisk kamp) i medvetande om att dessa sakers genomförande inte är mål i sig, utan delkrav på vägen mot arbetarklassens maktövertagande, kommer kampens utformning och inriktning att ändra karaktär både när det gäller den ekonomiska och politiska kampen och bli en revolutionär kamp (socialistisk).

Ett av ekonomisternas kännetecken är att de ständigt sammanblandar den tradeunionistiska politiken med den revolutionära (socialistiska). Vi kommer i denna artikel att få se åtskilliga exempel på denna sammanblandning och vacklan. Denna företeelse, som i det Ryssland Lenin analyserade i ”Vad bör göras” fick sin näring av att all kamp i stort sett var förbjuden, både den tradeunionistiska och den revolutionära, får i dagens Sverige sin näring av att det egentligen inte finns någon rörelse som för en konsekvent reformistisk kamp, som bygger på arbetarklassens spontana medvetande. Denna rörelse representeras av det politiska innehållet i de flesta ”vilda” strejker. Orsaken till detta är att finna i den svenska klasslagstiftningen på avtalsområdet (kollektivavtalslagarna), som förbjuder strejk under avtalsperiod. Genom hård borgerlig propaganda, ledd av framförallt socialdemokratin, försöker man sedan få människorna att betrakta ”övertramp” mot denna rättsordning som ett hot mot samhällets stabilitet = samhällsomstörtande verksamhet. Gränsen mellan den tradeunionistiska och den revolutionära kampen suddas i båda dessa fall ut, för att båda kampformerna stöter på motstånd och brännmärks som samhällsomstörtande. I många marxist-leninistiska texter används dessutom ordet politisk kamp i betydelsen revolutionär kamp, vilket bidrar till att skapa en viss förvirring.

Senare i denna artikel skall vi i samband med polemiken med KFml/Clarté och MLK mer konkret visa vilka skillnader det är mellan ett revolutionärt sätt att föra ekonomisk eller

politisk kamp och ett borgerligt (tradeunionistiskt) sätt och hur dessa båda kampformer står i motsättning till varandra.

Under hela den revolutionära rörelsens historia har det stått hårda strider om kommunisternas förhållande till massornas kamp. Så har också varit fallet under det spontana uppsvinget i slutet av 60-talet.

I denna kamp har man diskuterat vad som menas med ekonomisk, politisk, tradeunionistisk och socialistisk kamp. Begreppsförvirringen har varit total. Diskussionen har dock inte varit akademisk för under de olika definitionerna döljer sig grundläggande politiska uppfattningar.

KFml/Clartés uppfattning

”Vi måste alltså organisera oss både fackligt och politiskt. Fackligt för att tillvarata våra omedelbara intressen gentemot kapitalet och staten, för att sälja oss så dyrt som möjligt på arbetsmarknaden. Politiskt för att tillvarata våra långsiktiga intressen, för att genomföra den socialistiska revolutionen...”(Clarté 6/69, sid. 18)

”Frågan står inte om folkets revolutionära maktövertagande inom den närmaste framtiden och därför är det ...fel att idag söka göra frågan om socialismen till grundval för studentrörelsen och dess konkreta aktioner.” (KFml, skriften Studenterna och den socialistiska revolutionen, sid. 50-51.)

”Därför måste alltså den riktiga linjen i kampen på universitetet att mobilisera massan av studenter kring konkreta paroller och kamp för dessa samtidigt som vi som marxist-leninister ständigt måste propagera marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tänkande, såväl i vårt arbete inom fronten som utanför.” (Clarté, nr 2/69; sid. 19).

Av dessa tre citat kan man dra följande slutsatser. *Facklig kamp (ekonomisk)* är enligt KFml/Clarté då vi ”tillvaratar våra omedelbara intressen gentemot kapitalet och staten, för att sälja oss så dyrt som möjligt på arbetsmarknaden” (dvs. högre lön, bättre arbetsförhållanden osv.) *Politisk kamp* då vi tillvaratar ”våra långsiktiga intressen för att genomföra den socialistiska revolutionen”. Någon *socialistisk kamp* kan arbetarna inte föra förrän ”Frågan står ... om folkets revolutionära maktövertagande”. *Tills dess får man nöja sig med att ”sälja sig så dyrt som möjligt” och lyssna på KFml/Clarté när de propagerar marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tänkande.*

I denna begreppsförvirring döljer sig KFml/Clartés högeropportunistiska handlingslinje på skolor, universitet och arbetsplatser. Idag är uppgiften att mobilisera massorna för en tradeunionistisk (borgerlig) kamp. (”Den frågan (socialismen, vår anm.) är dock underordnad frågan om UKAS, när det gäller kampen mot UKAS” Clarté nr 2/69) och fram till ”Frågan står ... om folkets revolutionära maktövertagande” låta KFml/Clarté berätta om det kommande samhället.

Att man med en sådan ”strategi” aldrig kan komma fram till ”Frågan om ... folkets revolutionära maktövertagande” i varje fall om det hela hänger på KFml/Clarté är ganska självklart. *Detta skall vi visa längre fram i artikeln.* Tillsvidare vill vi bara visa på nödvändigheten av att noggrant göra klart för sig förhållandet mellan de begrepp (förkortningar för politiska ställningstaganden) som förekommer i synen på kommunisternas förhållande till massorna. En kort repetition kan därför vara nödvändig.

Ekonomisk kamp (facklig kamp)

Med ekonomisk kamp menas den kamp som arbetarklassen bedriver mot i huvudsak arbetsköparna om produktionsresultatet och arbetsförhållandena ”sälja sig så dyrt som möjligt”. Så långt är KFml/Clarté och vi överens.

Politisk kamp

Med politisk kamp menas vilket KFml/Clarté inte förstått, den kamp som arbetarklassen för mot i huvudsak den borgerliga statsapparaten, (regering, parlament, statsbyråkrati, militär, polis, fackföreningsbyråkratin, som alltmer integreras i statsapparaten osv.) Målet med kampen kan vara allt från kamp för demokratiska rättigheter till att genom en socialistisk revolution ta den politiska makten.

Genom dessa begrepp har man dock inte sagt något om *kampens politiska karaktär*. Man har endast i en viss situation visat på, mot vad kampen i huvudsak inriktar sig på, och målet för kampen. Det är här som KFml/Clarté och MLK visar sin politiska missuppfattning eller brist på uppfattning. När det gäller att fastställa en kamps karaktär blir det avgörande inte det konkreta målet för kampen (Stoppa UKAS, Momsen osv.).

Det avgörande är då inte ekonomisk kamp (ekonomiska mål) eller politisk kamp (politiska mål). Det avgörande är perspektivet för kampen. Om kampen är tradeunionistisk (t.ex. UKAS) överordnad kampen för socialismen; se tidigare citat ur Clarté) *eller om kampen är socialistisk*, dvs det socialistiska perspektivet är överordnat kampen, Den vetenskapliga socialismen förmedlad genom partiet, fungerar som vägledning för kampens inriktning och utformning.

Om kampen är tradeunionistisk eller revolutionär är avgörande för en marxist-leninist, då man kan föra antingen en borgerlig (tradeunionistisk) kamp för ekonomiska eller politiska mål eller en revolutionär (socialistisk) kamp för ekonomiska eller politiska mål.

Appelianismen – spegelbild av KFml/Clartés linje

För ett par år sedan splittrades KFml/Clarté mitt itu. Större delen av tidningen Clartés redaktion, nästan hela KFml-avdelningen och Clartés styrelse i Uppsala, hela Clarté och KFml-sektionen i Malmö och större delen av Clarté-sektionen i Stockholm och större delen av FNL-rörelsen i samma städer kom att utgöra den s k rebell-rörelsen som i protest mot KFml/Clartés byråkratiska centralism satte igång med ett småborgerligt ultrademokratiskt ”uppror” mot respektive förbundsledningar. (jämför med Bo Gustavssons historieförfalskning i sitt svar till Armas Lappalainen i Dagens Nyheter, där han karakteriserar rebell-rörelsen som bestående av några tiotal studenter). Ur rebellrörelsens misslyckande växte fram olika grupper, som var starkt påverkade av den Kommunistiske Arbetskrets i Danmark, vars ledare Gotfred Appel hårt anklagade KFml/Clarté för högeropportunism. Kritiken som de mer seriösa elementen inom rebellrörelsen anslöt sig till, kritiserade den högeropportunism som grundlades under denna period och fortfarande som vi sett är generallinjen inom KFml/Clarté.

Man tog bl a upp samma frågeställningar som vi berör i denna artikel och kom till den slutsatsen att det var ointressant för kommunisterna att initiera till ekonomisk kamp, istället skulle man syssla med politisk kamp. Appelianerna hade samma definition och såg på den ekonomiska kampens förhållande till kampen för den socialistiska revolutionen ungefär på samma sätt som KFml/Clarté. Med ekonomisk kamp menade man kamp för att förbättra arbetarnas villkor, med politisk kamp menade man kamp om makten och för den socialistiska revolutionen. Appelianerna kunde liksom KFml/Clarté inte skilja på kampens objekt, ekonomiska mål (ekonomisk kamp) och politiska mål (politisk kamp) och kampens karaktär, revolutionär (socialistisk) eller tradeunionistisk (borgerlig, reformistisk). Från samma utgångspunkter som KFml/Clarté kom Appelianerna till helt andra slutsatser. Man menade att föra en ekonomisk kamp var en borgerlig kamp och hade inget att göra med den socialistiska revolutionen – därför skulle man endast föra politisk kamp (KFml/Clartés definition).

Då man övertagit KFml/Clartés inskränkta syn på kommunisternas uppgifter i den ekonomiska kampen är det naturligt att man reagerade gentemot den ekonomiska kampen på detta sätt. Vad man inte förstod, var att felet i KFml/Clartés politiska linje var inte det att de ville initiera till ekonomisk kamp utan att de initierade till en tradeunionistisk ekonomisk kamp.

De har inte heller förstått att vi måste tillkämpa oss ledningen för arbetarklassens kamp mot alla yttringar av det kapitalistiska systemet och knyta samman de olika kampformerna till en revolutionär klasskamp mot den härskande klassen.

Deras bristande förståelse för den spontana kampens funktion som en viktig utgångspunkt för kommunisterna i deras uppgift att utveckla en revolutionär kamp ledde och leder ofelbart till sekterism och isolering från realiteterna på arbetsplatserna. I kampen mot högeropportunisten lurar ständigt denna fara om man inte ytterst noggrant gör de olika kampformernas förhållande till varandra klart för sig.

Att KFml/Clarté och Appelianerna i huvudsak stod på samma grundval har lett till att ett flertal gamla Appelianer krupit tillbaka till KFml bland genom ett förvandlingsnummer på 14 dagar) utan att i några väsentliga stycken ha gjort upp med grunderna för sitt teoretiska och politiska tänkande. (Appelianismen kan verkligen göra skäl för beteckningen ”vänster till formen men till höger till innehållet”).

Hur omvandla spontan kamp

Vi har sett att KFml/Clartés linje för arbetarnas studenternas och elevernas kamp är att mobilisera dem för en tradeunionistisk kamp med vidhängande socialistisk agitation och propaganda som inte är bestämmande för kampens utformning. (För ”den frågan är ... underordnad kampen mot UKAS!) KFml/Clarté försvarade sig mot våra anklagelser för att de ”ville skapa en bred enhet, som då skedde på bekostnad av socialismen”(Clarté nr 7/69, sid. 21).(Se vidare avsnittet ”Kampenigheten inom arbetarklassen)

med att” när VUF-ledningen beskriver Clartés linje tar man bara upp enhetsfronten och framställer det som om Clarté inte skulle ha någon, egen verksamhet. När man så har gett intryck av att Clarté inte propagerar marxismen-leninismen Mao-tse-tungtänkandet kan man lätt påstå: ”Man vill skapa en bred enhet, som då skedde på bekostnad av socialismen och ”Man kvävde det spontana uppsvinget” när huvuduppgiften var att vidareutveckla och fördjupa den medvetenhet som fanns”. Att Clarté propagerar för marxismen-leninismen Mao tse tungtänkande bevisas av tidskriften Clarté, Clartés studentblad, skoltidningar och flygblad och de möten Clarté har ordnat”. (Clarté nr 7/69, sid. 23).”För socialisterna måste nämligen kampen mot UKAS vara en del av kampen för socialismen” (Clarté nr 2/69, s. 18). MLK säger något liknande:

”De (marxist-leninisterna, vår anm.) sprider sin propaganda (Stormklockan) inom fronten – de igångsätter studiecirklar, först om fackföreningsrörelsen, varunder marxistleninisterna systematiskt sprider MLMTT, för att sedan leda in VUF-sympatisörer i grundstudier av MLMTT. Därigenom förbindes kampen för de omedelbara dagskraven och delkraven med en samhällsanalys, vilket ger kampen en direkt politisk karaktär” (vår kurs) (utr. ur VUF:s Internbulletin, nuv. MLK:s)

Vi betvivlar inte att KFml/Clarté och MLK propagerar socialismen, men det är inte det saken gäller. Vad man inte förstod, är att arbetarklassens spontana kamp inte sammansmälter med den vetenskapliga socialismen för att kommunisterna bedriver agitation och propaganda eller för att socialismen är målsättningen för socialisterna.

Man förväxlar målet med medlet. Målet är att *arbetarklassens* spontana kamp skall underställas den vetenskapliga socialismen. Medlet för att nå detta mål är kommunisternas aktivitet (bl a agitation och propaganda).

Sammansmältningen har först skett då arbetarnas kamp bestäms av den vetenskapliga socialismen förmedlad av kommunisterna i agitation och propaganda. Först då har den spontana kampen genomgått en kvalitativ förändring och övergått till en revolutionär kamp. Om propagandan endast får till följd att vi får sympatisörer till de kommunistiska organisationerna i studiecirkel (vilket i och för sig är bra, då det utgör en väsentlig förutsättning för sammansmältningen) har den politiska karaktären på den spontana kampen (tradeunionismen) endast genomgått kvantitativa förändringar. Den tradeunionistiska karaktären på kampen är fortfarande det väsentliga innehållet.

Det är därför felaktigt, när man går in i den spontana kampen att böja sig för denna kamps borgerliga politiska grund. Detta kallar vi knäfall för spontanismen. Det räcker inte med att man agiterar och propagerar. Vi måste också kämpa för att agitationens och propagandans innehåll ligger till grund för kampens utformning. Vilket innebär att vi med hänvisning till politiska avslöjanden om statens roll, den härskande klassens agerande osv. i nära anslutning till den dagliga kampen för politiska och ekonomiska mål ställer konkreta handlingsalternativ till kampens utformning. I varje kampsituation måste vi göra en konkret analys av läget med utgångspunkt från vår socialistiska medvetenhet och i konkreta termer meddela våra arbetskamrater denna. Det är detta som menas med att föra ut den vetenskapliga socialismen till massorna.

Vi kämpar för att denna analys skall ligga till grund för kampens utformning. När arbetarna stöder våra handlingsalternativ, för arbetarna en revolutionär kamp, som vägleds av den vetenskapliga socialismen och har socialismen som perspektiv.

Detta är detsamma som att kampen har en marxist-leninistisk grundval eller socialistisk grundval och att vi står i ledningen för kampen. MLK menar att "...skapa enighet på marxist-leninistisk grundval...skulle... innebära att vi endast kunde enas med de arbetare som var organiserade marxist-leninister" (VUF:s Internbulletin, Bertil Wahlunds artikel). KFml/Clarté försöker också pådyvla oss en uppfattning att vi inte "samarbetar med andra än sådana som har en marxistisk analys". (Clarté nr 2/69 s. 19).

Att så inte är fallet är ganska självklart. Man kan t ex fråga KFml/Clarté och MLK om den socialistiska revolutionen måste vara på en marxist-leninistisk eller socialistisk grundval? Om KFml/Clarté och MLK är marxist-leninister och svarar de "ja", inställer sig frågan: Är då alla som deltar i revolutionen marxist-leninister. Ett marxist-leninistiskt svar på denna fråga är nej. Om KFml/Clarté och MLK håller med oss i detta resonemang, borde de också förstå varför deras påståenden om att vi bara vill samarbeta med marxist-leninister eller socialister endast avslöjar deras bristande förståelse för kommunisternas uppgifter i förhållande till arbetarklassens spontana kamp.

Kampenigheten inom arbetarklassen

Det avgörande i förståelsen för frågan om kommunisternas förhållande till massan är som vi sett hur kommunisterna ska få den vetenskapliga socialismen att sammansmälta med arbetarklassens 'spontana kamp så att resultatet blir en revolutionär kamp. Det är på denna avgörande punkt som KFml/Clarté och MLK visat sig oförmögna att förstå hur kommunisterna måste agera idag. De har i sin ekonomistiska linje hamnat i en slags stadieteori. MLK säger t ex genom Bertil Wahlund "Jag anser inte att man gör detta fel om man strävar efter att leda arbetarklassens spontana kamp till seger för att på sikt utveckla denna spontana klasskamp till en medveten klasskamp". KFml/Clarté säger något liknande "allt eftersom rörelsen utvecklas måste man skjuta frågan om den politiska makten i förgrunden" (KFml, Studenterna och den socialistiska revolutionen, sid. 47).

Nu skulle dessa uttalanden i och för sig kunna tolkas som om kampen ”först på sikt” blir ”en medveten klasskamp” eller att ”frågan om den politiska makten” kommer i förgrunden”, ”Allt eftersom rörelsen utvecklas” eller något dityd. Men att så inte är fallet visar KFml i samma skrift som man lanserar teorin om när den politiska makten skjuts i förgrunden (se ovan) ”Vilka uppgifter skall vi nu gripa oss an och vilka etappmål skall vi söka nå? Svaret på den frågan kan inte kläckas fram genom några aldrig så ingående resonemang och politiska kannstöverier. Svaret kan bara ges av kraven hos massan av studenter och det övriga folket. (sid. 47)... Det var därför enligt vår mening ett mycket bra initiativ som togs av kamraterna i 27-maj-rörelsen i Stockholm när de under sommaren gick runt på studenthemmen och hörde vad studenterna dör ansåg om bl. a UKAS, Kårhusockupationen och vilka krav de ville att 27-maj-rörelsen skulle ta upp” (sid. 48). Vad man inte förstått är att kampen ändras ”på sikt” eller ”den politiska makten kommer i förgrunden” endast om vi redan från början tar itu med arbetarklassens revolutionära fostran i motsättning till deras spontana medvetenhet och spontaniteten i kampen till förmån för klassmedvetenhet och ett underställande av kampen under det långsiktiga perspektivet, och inte genom att vi underställer våra uppgifter massornas spontana medvetenhet.

Tankegången är väl den som Lenin en gång raljerade med i ”Vad bör göras”: ’... Martynov, hans gelikar och övriga ekonomister fortsätter likväl att föreställa sig saken så, att arbetarna ”genom ekonomisk kamp mot företagen och regeringen” *först* måste samla krafter (för en tradeunionistisk politik) och *sedan* ”gå över” – antagligen från den tradeunionistiska ”fostran till aktivitet” – till socialdemokratisk aktivitet!’. (idag mer korrekt uttryckt socialistisk aktivitet) (vår anm.).

Att KFml/Clartés och MLKs stadieteori är exempel på kvalificerad högeropportunist visar också genom deras hårda betoning av enigheten.

MLK: ”Det gäller att föra denna konkreta kamp till seger, det gäller att arbeta för att arbetarna skall få igenom sina rättvisa krav. För att detta skall lyckas fordras det enighet bland arbetarna.” (Bertil Wahlunds artikel),

KFml/Clarté: ”Det spelar ingen roll om man är socialist eller tror att kapitalismen är bäst... Det som enar de två grupperna är ...att de i lika hög utsträckning drabbas av UKAS och att de i lika hög utsträckning är bestämda motståndare till UKAS.” (Clarté nr 2, sid. 18).”Vi har olika uppfattningar i många frågor. Men det viktiga för närvarande är att vi enas för att stoppa UKAS! (Studenterna och den socialistiska revolutionen). KFml/Clarté och MLK anklagar också oss för att splittra kampen genom att vi gör underordnade frågor till huvudfrågor.

Man menar, att ”Socialisterna vill visserligen genomföra socialismen för att slutligen lösa alla problem, medan andra anser kapitalismen är bra. Den frågan är underordnad frågan om UKAS, när det gäller kampen mot UKAS.” (Clarté nr 2, sid.18).

Vad KFml/Clarté och MLK inte förstått är att de politiska motsättningarna och de ideologiska motsättningarna på en arbetsplats och i samhället i lika hög grad påverkar förutsättningen för enigheten i kampen för ekonomiska mål som motsättningen mellan arbetsköparna och arbetarna om t.ex. produktionsresultatet. De flesta kan relativt lätt bli överens om att man vill ha högre lön, bekämpa UKAS, förbättra arbetsförhållandena. Men man är i högsta grad oenig om hur man skall föra kamp för dessa mål och i vilken mening man egentligen är emot ex. UKAS. Då oenigheten kommer att sammanhålla med olika inställningar till det kapitalistiska systemet och till ”blandekonomins” förträfflighet, måste kommunisterna tvärtemot KFml/Clarté förstå att frågan om socialismen och inställningen till kapitalismen kommer att bli helt avgörande för kampens utformning. Kommunisterna måste därför ta upp kampen med olika borgerliga riktningar inom arbetarklassen, främst företrädda av socialdemokratin och deras förslag till kampens genomförande. Hur kampen kommer att genomföras är helt

avgörande för kampens utgång både på kort och lång sikt (senare i artikeln kommer vi i ett par exempel visa på sanningen i detta påstående).

Majoriteten av arbetarna omfattar den socialdemokratiska ideologin. Enigheten kan därför inte enbart skapas genom kamp mot arbetarklassens fiender inom ”arbetarrörelsen; SAP/LO-ledningen. Vi måste därför på *ett kamratligt sätt* till skillnad mot den kamp vi utvecklar mot SAP/LO-ledningen, i anknytning till motiven för de kampförslag vi ställer, gå i närkamp med de borgerliga fördomar som hindrar arbetarna att se klart.

KFml/Clarté och MLKs linje innebär att vi aldrig skulle våga agitera för krav som motiveras med och är framsprungna ur en marxist-leninistisk analys. Vi skulle bli tvungna att lägga oss nära de minst medvetna arbetarna, för att inte splittra enigheten och ställa förslag *med motiv* som inte stöter bort någon.

Den slutliga konsekvensen av denna linje är att man också till slut inser att agitation och propagandan går ut över enigheten. Marxist-leninistisk propaganda och agitation blir en barlast som man av ”taktiska” skäl lämpar överbord. Bertil Wahlund och MLK-ledningen drog också denna slutsats då man skriver; ”*Men detta får inte vi göra på bekostnad av kampenigheten, bland arbetarmassorna*”. Ett uttryck för en liknande degenererad form av högeropportunistik var då Clartéisterna i 27-majrörelsen anklagade VSKarna för att skrämja bort liberaler och andra genom att man snackade för mycket om socialism.

Detta är en konsekvens av högeropportunistik, som KFml/Clarté och MLK endast når upp till i sina värsta stunder, men det kan ändå fungera som exempel på tendenser som pekar framåt på vad som komma skall.

KFml/Clarté och MLK tvingas ständigt att skapa enighet på de minst medvetnas villkor genom att man sätter kampens kortsiktiga mål över kampens karaktär och dess perspektiv.

Genom vår linje däremot kan vi, genom en genomtänkt och riktig kommunistisk agitation och propaganda samt genom att föra fram korrekta paroller och förslag i kampen, på sikt övertyga våra arbetskamrater om vår linjes riktighet.

Vi för hela tiden fram våra uppfattningar och kämpar för dem bland arbetarna – det är det som är kampen. Men vi underordnar oss i varje läge konkret den linje som arbetarna bestämmer sig för (om kampen inte är reaktionär, som de amerikanska hamnarbetarnas stöd till Saigon-juntan t ex.). – det är enheten.

”Om enheten söks medelst kamp, kommer den att bestå; om enhet söks genom eftergifter, kommer den att gå förlorad. Denna sanning börjar småningom att gå upp för partikamraterna. Det finns emellertid fortfarande många som inte förstår den; en del tror att kamp kommer att splittra enhetsfronten.” (Mao Tse-tung: Aktuella problem om taktiken inom den antijapanska enhetsfronten, Stora Röda, sid. 166).

Det är därför fel att ta upp sk. intressekrav utan att ständigt sammanbinda dessa med det revolutionära målet. Man måste utnyttja varje tillfälle och varje liten fråga till att öka arbetarnas revolutionära medvetenhet, för att på så sätt omvandla den spontana kampen till en revolutionär kamp.

”Varje cell och varje av arbetare bestående partikommitté måste bli en stödjepunkt för agitationen, propagandan och det praktiskt organisatoriska arbetet bland massorna och för varje steg söka ge dess medvetande en socialistisk inställning, förknippa varje enskild fråga med proletariats uppgifter, förvandla varje organisatoriskt initiativ till ett verk för klassamling och att genom egen energi och eget ideologiskt inflytande ... erövra den ledande rollen inom alla proletära legala organisationer...” (Lenin, saml. skrifter i urval, 7, sid. 16-17).

Enigheten bland arbetarmassorna (som naturligtvis aldrig kan bli fullständig) kan endast uppnås genom att vi, med hjälp av propaganda och agitation och med hjälp av den konkreta kampens erfarenheter, drar arbetarna upp till vår ståndpunkt (inte bara anpassa oss till medelarbetarens ståndpunkt i enighetens tecken), först de mest medvetna och sedan de övriga.

Det är alltså i första hand de mest avancerade arbetarna som vi ska vinna – där har vi nyckeln till att vinna hela arbetarmassan. Men de mera avancerade arbetarna vinner vi inte genom att svansa i rörelsens bakvatten, genom att inte våga ta kamp för vår politiska linje. De kommer att ansluta sig till oss, när de inser att vi har något kvalitativt annorlunda att erbjuda än sossarna och VPKs reformistiska strategi. Vi kommer inte att få dem att förstå någonting, om vi inte från början ger dem en sammanhängande analys och att vi med utgångspunkt från denna analys konkret visar vad en kommunistisk politik betyder för den kamp vi för idag.

Det är genom att vi drar arbetarmassorna till vår ståndpunkt som vi tar ledningen för arbetarklassens kamp. Det är inte så att vi som KFml i skriften ”Studenterna och den socialistiska revolutionen” uttrycker saken att våra uppgifter bestäms av ”kraven hos massan av studenter och det övriga folket” (sid.47).

Man frågar sig om inte KFml/Clarté och MLK har missuppfattat det där med kommunisterna som arbetarklassens förtrupp. Man kanske istället menar eftertrupp som vägleds av medvetenheten hos massorna.

Vi skall med tre exempel visa vad KFml/Clarté och MLKs högeropportunistiska linje leder till:

Strejken i Malmfälten

Under strejken var det i huvudsak enighet om att man var i behov av långtgående förbättringar. Men i frågan om hur man skulle föra kamp för förbättringar var man djupt oense. Vid strejkens utbrott var stora grupper bland arbetarna tveksamma till strejken som vapen och en del var direkta motståndare till den.

Motsättningarna tog sig bl a uttryck i frågorna om man skulle utnyttja erbjudanden om sympatistrejker (att man inte gjorde det försämrade högst avsevärt strejkens slagkraft), om man skulle ha öppna eller slutna omröstningar, benägenheten att acceptera LO-byråkraternas medverkan. Alla dessa motsättningar hämtade sin näring från de politiska och ideologiska motsättningarna som fanns mellan arbetarna och i strejkkommittén.

De SAP- och VPK-organiserade talade om ”samhällsansvar”, vilket naturligtvis bottnar i en reformistisk samhällsuppfattning. Ture Rantatalo uttalade denna reformistiska inställning med all önskvärd tydlighet i sitt berömda snyftanförande: ”Vi har fått Lundberg på knä. Det finns de som säger att vi skall ha honom på rygg också. Men om han ligger på rygg för länge blir han black, och då blir det ingenting kvar åt oss.”

För att avslöja detta påstående måste man, som organiserad marxist-leninist på arbetsplatsen, självklart ta en politisk kamp. Man måste visa, vilket samhälle de vill att man skall ha ”samhällsansvar” mot, visa vad denna klassamarbetspolitik leder till både på kort sikt (resultatet i den aktuella kampen) och på lång sikt (den socialistiska revolutionen). Mot reformisternas perspektiv i kampen ”samhällsansvaret” måste vi ställa vårt perspektiv.

Hur skulle vi kunna ta en kamp mot dessa klassarbetare utan att ”splittra enheten” – majoriteten av jobbarna stöder helt uppenbart en som Ture Rantatalo? Hur skall vi kunna beröva socialdemokraterna och VPKarna deras inflytande över arbetarmassorna? Skulle vi tagit kamp mot Rantatalo eller inte? Även om vi från början skulle få större delen av jobbarna emot oss. Ska vi ta kamp mot dessa arbetares ideologi och deras företrädares politik?

Vi betvivlar inte att KFml/Clarté och MLK har ambitionen att ta kamp mot klassarbetarna. Men vi vet samtidigt att deras enighetsstrategi står i motsättning till en sådan ambition. Det innebär att de ständigt kommer att vackla mellan två motstridiga ambitioner som inte går att förena. När vi bekämpar KFml/Clarté och MLK kommer vi ständigt att råka ut för denna vacklan. Man kommer att försvara sig mot våra anklagelser för högeropportunistik med vad man skriver om ex. Ture Rantatalo. Men vi kommer också i den praktiska kampen stöta på enighetsstrategins konsekvenser. KFml/Clarté och MLK representerar inte den konsekventa ekonomismen och högeropportunistiken. För denna riktning är t ex VPK en bättre företrädare.

Man skulle kunna jämföra KFml/Clarté och MLK med de vacklande ekonomister som Lenin polemiserade med i 'Vad bör göras?' "... Radojeje Delo har förvärvat sig en särskild, om man så vill 'historisk' betydelse genom att den mest fullständigt och mest markant gett uttryck inte åt den konsekventa ekonomismen utan åt den upplösning och vacklan... (*Valda verk* I:1 sid. 152).

"Vi har redan visat att 'ekonomisterna' inte ovillkorligen förkastar 'politiken' utan endast ständigt och jämt vinglar från den socialdemokratiska uppfattningen om politiken till den tradeunionistiska... (*VV* I:1 sid. 208).

Vi skall därför inte bli förvånade om vi då och då träffar på ganska vettiga inställningar i KFml/Clartés publikationer. Detta kan dock inte skyla över huvudlinjens högeropportunistiska innehåll.

Posten Stockholm 4

På posten i Stockholm 4, fanns det ett stort gehör för entursområde. Denna omändring skulle i realiteten förkorta arbetsdagen med någon timme. Nästan alla var *eniga* om denna förändring. Denna enighet har skapats bland arbetarna genom avvägningar för och emot mellan följande två alternativ: a) Entursområdet gör att varje brevbärardistrikt blir större och arbetet något intensivare och en aning tyngre, b) Det nuvarande systemet med tvåtursområde gör bitarna kortare, men å andra sidan måste brevbärarna inställa sig efter första turen för att gå samma tur en gång till med särskilt viktig post.

I diskussionerna om hur vi skulle bedriva kampen för denna förändring föreslog vi (några nuvarande medlemmar i KOMMUNIST, dåvarande medlemmar i VUF och sympatisörer) att vi (arbetarna) skulle föra en hård kamp mot Poststyrelsen, som vid ett flertal tillfällen vägrat genomföra denna förändring. Vi rönt dock ett mycket hårt motstånd från många brevbärare, som menade att vi måste gå mer varligt fram och försöka övertyga generaldirektör Hörjel, som påstods vara den stora bromsklossen.

Vi stod nu inför två alternativ. Antingen följer vi KFml/Clartés och MLKs strategi och taktik och låter minsta gemensamma nämnaren bli bestämmande för den kamp vi skulle ta upp med poststyrelsen, på grundval av den enighet och målet som skapats. Eller så försöker vi förklara för våra kamrater vad Nils Hörjel är för en, vad Poststyrelsen representerar, och den oförsonliga motsättning som råder mellan kapital och arbete, för att mot bakgrunden av denna analys förklara det omöjliga att be Hörjel om någonting. Vårt alternativ till kampen måste ha som förutsättning att Hörjel skall tvingas till eftergifter. Vi följde den senare linjen och förlorade i voteringen. Av detta kan vi dra två slutsatser. Antingen måste vi i fortsättningen anpassa oss till den rådande medvetenheten i enighetens tecken för att kunna ta "ledningen", eller också måste vi skärpa oss själva så att vi på ett bättre sätt kan framföra det som är riktigt och på sikt få arbetarnas stöd.

KFml/Clartés och MLKs linje leder till det första ställningstagandet. Vår linje leder till det andra.

Kampen mot UKAS

Förhållandet på skolor och universitet är i stort detsamma. Under kårhusockupationen t ex fördes en hård kamp mellan reaktionärer, anarkister, borgerliga demokrater, rebeller och marxist-leninister om hur kampen skulle föras. Alla var emot UKAS. Men man var emot UKAS på olika sätt och framför allt hade man olika åsikter om hur man skulle föra kampen mot UKAS. Kampen rörde sig om man skulle vädja till riksdagsmän, skriva brev till SFS osv., eller om man i medvetande om statens klasskaraktär, studentkårernas karaktär som statens förlängda arm osv., skulle föra kampen mot bakgrunden av våra gemensamma intressen med arbetarklassen, och ställa paroller som ”Studering och arbetare vår kamp är gemensam”. Vi fick studenternas stöd för den senare linjen och *vi kan därför säga att kampen i detta skede hade en revolutionär karaktär*. Clarté som under kårhusockupationen i huvudsak förde en korrekt linje kom att under nästföljande termin att hemfalla åt en direkt kontra-revolutionär politik. Istället för att bygga ut vårt stöd på den korrekta grundvalen och förstärka vår ledning för studenternas kamp ville man ändra på det sk 27-maj-manifestet som låg till grund för kampen, för att det representerade en marxist-leninistisk analys och därför, som man sade, inte kunde få majoriteten av studenterna med sig. Vi kunde inte vid detta tillfälle producera en välgrundad kritik av denna linje, mycket beroende på att många av oss vid detta tillfälle i många avseenden företrädde en klart revisionistisk uppfattning. Detta till trots tog vi på ett valhänt sätt upp kampen i denna fråga. Uppgifterna på arbetsplatser, skolor och universitet är i huvudsak densamma, nämligen att omvandla den spontana kampen till revolutionär kamp. Trots detta finns det viktiga skillnader när det gäller hur kampen skall utformas. På universitet och skolor måste t ex den ideologiska och politiska kampen i nuvarande skede ha större betydelse i jämförelse med arbetsplatserna, där den ekonomiska kampen måste ägnas sin uppmärksamhet.

SLUTSATSEN av ovanstående är, att den enighet som marxist-leninisterna måste kämpa för, är den enighet, som uppstår när kampen ställs på marxist-leninistisk grundval och att vi aldrig ger upp kritiken mot kampens utformning förrän den står på denna grundval. Och att vi inte står i ledningen för arbetarklassens kamp förrän den spontana kampen ändrat karaktär till en revolutionär kamp. Vägen till ledarskap över arbetarklassens kamp står i proportion till vår förmåga att bekämpa spontaniteten i kampen och de borgerliga elementen i kampen, som är grunden för reformisternas nuvarande ledning.

Vacklan mellan en tradeunionistisk och revolutionär uppfattning om kampens inriktning.

Perspektivet för högeropportunisternas linje är de hela tiden kommer att vackla mellan viljan att ta upp kampen med klassarbetarna (de nuvarande ledarna för ”kampen”) och viljan att bibehålla en kampenighet på en tradeunionistisk grundval. Från början kan man möjligen upprätthålla denna strategi, med en tradeunionistisk politik draperad i revolutionära fraser, men då verkligheten på arbetsplatserna kommer att tvinga en att antingen trappa ned agitationen för att ta ledningen över den spontana kampen (som bättre socialdemokrater) eller att tumma på enigheten för att kunna ändra kampens politiska innehåll, kommer man att stå inför en valsituation. Det är samma valsituation som SKP tidigare stått inför. De valde att sätta talet om enighet före politiken med känt resultat. I vissa stycken och under vissa perioder lyckades man också ta ledningen över den spontana kampen. Men arbetarnas förtroende sträckte sig inte längre än till de fackliga frågorna. Många kommunister hamnade i fackliga

positioner med motiveringen att ”visserligen är han kommunist, men han är en bättre förhandlare än sossarna”. Denna sk. förtroendepolitik har t ex praktiserats av bl a. SKP (VPK) i Byggnads, i Stockholm.

År efter år har kommunisterna haft majoriteten. Den har som sagt varit skickligare förhandlare än sossarna och på dessa meriter har man valts. Visserligen har man försökt påverka arbetskamraterna politiskt, men med mycket återhållsamma medel. Man har varit rädd för att förlora det förtroende man byggt upp. Vi måste ta ledningen på en riktig grundval i annat fall kan vi inte utträta något än att administrera den tradeunionistiska kampen.

Vårt förtroende kan inte byggas upp på att vi för en bättre socialdemokratisk politik än sossarna själva.

Frontpolitiken

KFml/Clartés och MLKs strategi får också konsekvenser för frontpolitiken. Dvs hur kommunisterna skall föra en korrekt allians- och enhetspolitik.

Innan vi går in på detta område är det först viktigt att definiera olika begrepp som man måste använda sig av för att belysa detta problem.

(Enhets-) front underifrån.

Med detta menas, att man bildar en organisation som lägger fast en politik och att medlemskap till denna organisation sökes individuellt genom att man ansluter sig till organisationens politik. Ex. FNL-grupperna, SDS, 27-majrörelsen.

(Enhets-)front ovanifrån.

Med detta menas att en eller flera organisationer samordnar sin kamp i en organisatorisk bildning för en bestämd uppgift. Ex. den antijapanska enhetsfronten mellan KKP och Koumintang. Folkfronterna under 30-talet mot fascismen. Dessa organisatoriska bildningar förväxlas ofta med sk. *aktionsenheter*.

Med aktionsenheter menas organisatoriska formeringar av mer kortlivat slag. Aktionsenheter är en taktik som partiet eller fronten kan använda sig av för att i en avgränsad fråga, mobilisera största möjliga stöd för en bestämd kampuppgift. Aktionsenheter måste ständigt vara i bruk under mobiliseringen av arbetarna för kamp i olika frågor, även innan man på en arbetsplats bildat celler och en front. Då på initiativ av enskilda kommunister.

Aktionsenheter kan ske ovanifrån, som inför Röd Front-demonstrationerna eller underifrån, vilket är detsamma som att partiet eller fronten försöker skapa en *enhet* mellan arbetarna för *aktion* på en korrekt grundval.

Skillnaden mellan aktionsenheter och fronter är att fronten är en organisatorisk bildning av ett permanent slag och med ofta flera olika uppgifter medan aktionsenheten är en tillfällig enhet skapad för ett bestämt ändamål, en demonstration, strejkaktion.

Vi kommer att i detta avsnitt av artikeln visa på några avgörande grundprinciper i frontarbetet och senare i avsnittet ”Våra närmaste uppgifter” närmare precisera en prototyp för en front som med vissa modifieringar kan etableras på arbetsplatser, skolor och universitet.

1. Innan man bildar en front skall man se till att fronten blir ett redskap för den marxist-leninistiska organisationen. För detta fordras det att vi kan kontrollera fronten. För att kunna kontrollera fronten och vara dess politiska ledning, fordras det att man, utom i undantagsfall, först etablerar en kommunistisk cell på den plats där man tänkt bilda fronten.

Man måste förstå att frontarbete på arbetsplatserna skiljer sig avsevärt från en frontorganisation som t ex FNL-grupperna, som inte har för avsikt att leda en social kamp med dess mångfacetterade innehåll. I en organisation som DFFG kan kommunisterna låta fronten utvecklas mer fritt med mindre hänsynstagande till uppbyggandet av celler på motsvarande platser. Detta låter sig inte göras när det gäller en front för kamp på arbetsplatserna, därför ett sådant frontarbete kräver en ingående kännedom om den lokala arbetsplatsens säregna problem och följaktligen en ständig närvaro där.. Ovanstående innebär att vi som första organisatoriska uppgift på en arbetsplats har att organisera de allra mest medvetna. (Hur detta skall gå till kommer vi in på i avsnittet ”Våra närmaste uppgifter”.)

(Bolsjevik har en liknande åsikt när det gäller deras frontpolitik (”Röda kommittéer”). De har dock missuppfattat på vilken grundval som denna ledning skall vila. De proklamerar som en förutsättning för fronten att Bolsjevik skall stå i ledningen. Att stå i ledningen kan inte vara en fråga om formella proklamationer utan måste bygga på en politisk styrka och på den kommunistiska cellens förmåga att verkligen fungera som ett politiskt avantgarde.

Detta leder till att ”Röda Kommittéer” tar formen av en organisatorisk hybrid. Någoting mitt emellan studiecell och frontorganisation och blir inte användbar till någon av uppgifterna.

Bolsjevik har här en oerhört mekanisk uppfattning, vilket också slår igenom då den tror att de bäst bekämpar stalinismen genom att avskilja sig från den. Stalinister får inte delta i frontarbetet. Man frågar sig då hur man någonsin skall kunna slå en politisk motståndare om man inte i kampen går i närkamp med de felaktiga handlingslinjer han föreslår.

Detta leder till samma ovetenskapliga grund för kampen mot meningsmotståndarna som KFml använder sig av. Målsättningen att utesluta stalinister tenderar att närma sig KFmls syn på den proletära klasständpunkten. Innan man kan komma med i fronten skall man tala om att man inte är stalinist dvs. besitta en stor kunskap om den revolutionära rörelsens grundläggande frågor. Jämför detta med att man måste ha en riktig klasständpunkt innan man börjar studera i KFmls studiecirklar.

2. Efter att ha bildat en kommunistisk organisation är det alltså viktigt att knyta andra kontakter med massorna. Det kan företrädesvis ske genom bildandet av en anti-kapitalistisk front, är att vi tillför en medvetenhet om förhållandena utanför den direkta dagliga kampen mellan arbetskraftsköparna och arbetare, dvs. kunskapen om alla klassers och gruppers förhållande till statsapparaten, regeringen och den härskande klassen. Denna front skiljer sig från KFml/Clartés och MLKs frontideal (vilket också är naturligt, då vi ser vårt förhållande till massorna på ett grundläggande motsatt sätt.)

a) *Vilka paroller?*

KFml/Clartés fronter är för snäva, Frontens arbete får inte vara för snävt inriktade på den lokala arbetsplatsens problem. Vi måste försöka mobilisera till kamp mot alla yttringar av det kapitalistiska samhället. Det enda sättet som ett verkligt klassmedvetande kan skapas. Därför kan inte en front på universitetet enbart ställa paroller som ”Stoppa UKAS, Bekämpa byråkratin osv.”

b) *Parollernas politiska karaktär*

Frontens paroller måste ställas med utgångspunkt från en marxist-leninistisk analys. Den kommunistiska cellens paroller och frontens paroller måste vara desamma i kampen för en bestämd uppgift. Skillnaden är att fronten endast omfattar de mest aktuella av cellens paroller om hur den aktuella kampen skall genomföras. Frontens uppgift är att på ett bestämt område sprida en marxist-leninistisk propaganda och agitation. I kampen inom MLK invände man

mot detta att om fronten skulle stå på en marxist-leninistisk grundval skulle en kommunistisk cell vara överflödigt och man skulle inte vinna något med sitt frontarbete.

Vi kan mycket väl tänka oss att KFml/Clarté skulle komma med liknande invändningar mot bakgrunden av deras syn på vilka frågor och på vilken politisk grundval man nu skall mobilisera arbetarklassen.

Mot detta vill vi invända följande:

Exempel som motsäger KFml/Clarté och MLKs argument är t ex DFFG, som inte låter agitationen utåt bestämmas av en minsta gemensamma nämnare mellan alla de som stöder FNL och är emot USA-imperialismen. Tvärtom tar fronten upp kamp mot alla felaktiga uppfattningar om varför USA är i Vietnam. Det är uppenbart att FNL-rörelsens paroller, är desamma som KFmls paroller i kampen. Fronterna måste fungera som cellens förlängda arm på ett bestämt kampavsnitt.

KFml/Clarté bekämpade mycket hårt under uppsvinget paroller som ”Nej, till reformer, som stärker kapitalet”. De menade, att detta skulle minska antalet människor som kunde ställa sig bakom en sådan paroll och att 27-majrörelsen inte kunde ställa sig bakom en sådan paroll. De uppmanade istället VSK att själv föra fram parollen. En liknande linje förde den nuvarande MLK-ledningen under gruvarbetarstrejken då det var tal om att bilda en solidaritetskommitté: ”Under gruvstrejken fördes diskussioner om att skapa en facklig kommitté för stöd åt gruvarbetarna. Frågan gällde bl a vilka paroller en sådan kommitté skulle ha. En linje hävdade med bestämdhet, att parollen ‘Kamp mot klassarbetspolitiken’ skulle vara en av huvudparollerna. En annan linje hävdade att denna paroll inte borde vara med, eftersom denna paroll i dagens läge avsevärt skulle minska det antal människor, som kunde tänka sig att organisera sig i en stödkommitté av detta slag... Jag anser den linje vara riktig som med hänsyn till de konkreta omständigheterna förespråkade att man inte skulle ha parollen ‘Kamp mot klassarbetspolitiken’ som en av kommitténs paroller. Däremot användes parollen flitigt i VUFs agitation och propaganda!’ (BW).

När man läser sådana påståenden tycker man sig kastad flera år tillbaka i tiden till VPKs värsta opportunistiska period under Vietnamrörelsens uppbyggnadsperiod. Man minns Kjell E Johansson och andras resonemang om att det var taktiskt riktigt att bara ställa parollen ”Fred i Vietnam” för att kunna organisera så många som möjligt och inom fronten sedan kunna påverka dem till insikt om USA-imperialismen.

Att FNL-grupperna hade en riktig linje är vi säkert överens om. Flera ledande KFml-are och Clartéister spelade under denna period en oerhört progressiv roll. Vilket inte kan sägas om alla ledande kamrater inom t.ex. KOMMUNIST. Frågan är bara om KFml/Clarté och MLK riktigt förstått varför FNL-gruppernas linje var riktig. FNL-grupperna lade fast en konkret politisk linje fastän de i början stötte bort en del vacklande element, men genom agitation och propaganda fick de allt fler med sig och tog slutligen hand om initiativet och ledningen för Vietnamarbetet. På samma sätt förhåller det sig med parollen ”Kamp mot klassarbetspolitiken” den svarar mot arbetarklassens objektiva intressen och den socialistiska kampens aktuella arbetsuppgifter.

Parollen ska ställas för att den är riktig, och den ska framföras mot alla förvrängningar och urvattningar av stödet till gruvarbetarna. MLK säger att VUF ställde parollen. På samma sätt uppmanade KFml/Clarté VSK att ställa den korrekta parollen ”Nej, till reformer som stärker kapitalet”. Men detta räddar inte den högeropportunistiska linjen. Det skulle vara detsamma som om FNL-grupperna av taktiska skäl inte ställt parollen ”Bekämpa USA-imperialismen” för att man med den inte skulle samla så mycket folk och istället sett till att parollen flitigt fördes fram i t ex Clartés agitation och propaganda. Vi vill ytterligare betona att när vi talar

om att fronten och cellen har samma paroller menar vi paroller som är till för direkt vägledning i kampen och inte paroller som man kan karakterisera som propagandaparoller.

KFml/Clarté kanske sätter i halsen då vi tagit upp exempel från ett lysande undantag i KFml/Clartés frontstrategi. Ett undantag som bekräftar regeln. Nämligen KFmls ständiga vacklan, som vi belyst tidigare i artikeln. Orsaken till DFFGs politiska linje och KFml/Clartés progressiva roll i sammanhanget står att finna i historiska orsaker, som vi närmare kommer att beröra i en kommande artikel. Helt kort kan man bara säga, att DFFG tillkom under en period då det unga avantgardet i Clarté inte ställts inför enhetsfrontsresonemang (man kom ju sedan att splittras på denna fråga i en höger- och en vänsteravvikelse) utan såg sitt ställningstagande mer med utgångspunkt från ”vad som var rätt och riktigt”. Litet naivt kanske men ändock oerhört mycket mer progressivt och riktigt än de teoretiska irrgångar man nu hamnat i.

Ekonomismen och högeropportunisten som kännetecknar KFml/Clarté och MLKs politiska linje, är ingen ny företeelse. Under den revolutionära rörelsens historia, har marxist-leninister ständigt tvingats föra kamp mot olika ekonomistiska avvikelser, som på det strategiska och taktiska området ofta tagit sig uttryck i högeravvikelser, mer sällan i vänsteravvikelser (se APPELIANISMEN).

I kommande nummer av KOMMUNIST kommer vi att belysa kampen mot ekonomismen i ett historiskt perspektiv, och bl a ta upp Lenins kamp mot ekonomismen (främst manifestet i ”Vad bör göras”), ekonomismen, i Kominterns politik och Liu Shao Chis politiska linje för Kinas utveckling.

Våra närmaste uppgifter

Avslutningsvis tänkte vi sammanfatta vår huvudlinje för kampen på skolor, universitet och arbetsplatser i ett antal punkter som vi anser kan fungera som korrekt vägledning till handling i vårt första trevande försök att knyta kontakter med arbetarklassens mest medvetna skikt och omvandla den spontana (tradeunionistiska) kampen till en revolutionär kamp. Vi är också f n sysselsatta med att utveckla en mera genomarbetad strategi och taktik på grundval av erfarenheterna från arbetsplatser, skolor och universitet.

(När vi i fortsättningen endast talar om arbetsplatser menar vi också att detta i huvudsak går att tillämpa på skolor och universitet.

1. Kamp mot den högeropportunistiska faran inom den kommunistiska rörelsen.

Om vårt arbete på arbetsplatser, skolor och universitet skall bli framgångsrikt måste vi lägga vårt arbete fast på en marxist-leninistisk grundval och bekämpa alla former av avvikelser. Inom den kommunistiska rörelsen i Sverige idag är högeropportunisten den största faran i kampen på arbetsplatser, skolor och universitet.

Den högeropportunistiska faran tar sig uttryck i ett knäfall för spontaniteten i arbetarklassens kamp. Man erkänner ett stadium av (administrativ) ledning för arbetarklassens spontana kamp med vidhängande agitation och propaganda som då inte är bestämmande för denna kamp. Man förstår inte att våra möjligheter att ta ledningen i arbetarklassens kamp står i intimt förhållande till vår förmåga att bekämpa spontaniteten och underställa kampen den marxist-leninistiska analysen och det revolutionära perspektivet. Man förstår inte att vi står i ledningen för arbetarklassens kamp först då den spontana kampen genom vårt arbete genomgått en kvalitativ förändring till en revolutionär socialistisk kamp. Högeropportunisterna underordnade sig en kampenighet på den spontana kampens politiska grundval. Man

förstår inte att vi måste skapa en kampenighet på en riktig politisk grundval, vilket innebär att kommunisterna aldrig ger upp kritiken mot kampens utformning förrän den står på denna grund. Kampen mot högeropportunisterna måste vara oförsonlig i sak men kamratlig till formen i det nuvarande skedet av den kommunistiska rörelsens utveckling. Särskilt i kampen på arbetsplatserna kan olika företrädare för högeropportunistiska riktningar i konkreta situationer förstå ett riktigt marxist-leninistiskt agerande.

2. Kampen mot den "vänster"-opportunistiska faran inom den kommunistiska rörelsen.

Den "vänster"opportunistiska faran tar sig oftast uttryck i ett förakt för arbetarklassens spontana kamp. Då man förstått att denna kamp är borgerlig tror man att den ekonomiska kampen *som sådan* är förkastlig och att det är fel av kommunisterna att delta i denna kamp. Liksom högeropportunisterna förstår man inte att skilja på kampens objekt (ekonomiskt, politiskt) och dess karaktär (tradeunionistisk). Man förstår inte att arbetarklassens spontana kamp är ett embryo-stadium till en revolutionär kamp och därmed progressiv. Högeropportunisterna tror, att om man påstår, att arbetarklassens kamp är borgerlig, menar man, att den därmed stöder borgarklassen. Höger- och "vänster"opportunisterna har ofta gemensamma utgångspunkter i sina analyser. De förstår inte den dialektiska och historiska materialismen utan återfaller ständigt i idealistiska tolkningar av historiska skeenden och processer. Den "vänster" opportunistiska faran är i och med appelianismens likvidering just nu inte överhängande. Många av "vänster" opportunisterna har ofta hamnat i en fullständigt ofruktbar position i kamp mot högeropportunistiska strömningar. Ett kamratligt agerande mot dessa kamrater kan därför leda in dem på rätt spår.

Arbetarklassens revolutionära fostran

Det är kommunisternas uppgift att sammansmälta arbetarklassens spontana kamp med den vetenskapliga socialismens idéer, vilket innebär att vi redan från början måste ta itu med arbetarklassens revolutionära fostran.

Vi måste övertyga våra arbetskamrater om nödvändigheten att sätta kampen i ett perspektiv av arbetarklassens mer långsiktiga intressen och kampuppgifter, vilket innebär att vi med hänvisning till politiska avslöjanden om statens roll, den härskande klassens agerande osv. i nära anslutning till den dagliga kampen för ekonomiska och politiska mål, ställer som alternativ till den spontana borgerliga kampen att kampen förs i medvetande om den politiska makten och arbetarklassens nödvändiga enhetliga klasskamp mot den härskande klassen.

Vi måste göra en analys av den givna situationen mot bakgrund av vår socialistiska medvetenhet och i konkreta termer meddela våra arbetskamrater och andra denna.

För att kunna *anknyta* våra kampförslag till arbetarklassens medvetenhet och också kunna tillvarata arbetarklassens positiva kamperfarenheter är vi lyhörda för förslag och synpunkter från arbetarna, underställer dem en kritisk prövning, skiljer det riktiga från det oriktiga och för det tillbaka till arbetarna genomlysta av en marxist-leninistisk analys i vår propaganda och agitation.

Vår uppgift måste vara att skapa en kampenhet på en revolutionär kampgrund, vilket innebär att kommunisterna aldrig ger upp kritiken mot kampens utformning förrän den står på denna grund. Om kommunisterna får stryk får de självklart finna sig i detta och delta i kampen som förs och kämpa för sina kamraters intressen om inte kampen är reaktionär.

Enigheten måste skapas genom kamp inte bara mot arbetarklassens fiender inom ”arbetarrörelsen”, SAP/LO-ledningen, vår taktiska huvudfiende, utan också mot andra förslag till kampens genomförande. Eftersom oenigheten kommer att sammanhålla med olika inställningar till det kapitalistiska systemet och till ”blandekonomin” förträfflighet, måste vi ta upp kampen mot olika borgerliga riktningar inom arbetarklassen, främst socialdemokratisk. Majoriteten av arbetarna omfattar, medvetet eller omedvetet den socialdemokratiska ideologin. Vi måste noggrant skilja på den kamp som vi utvecklar mot SAP/LO-byråkratin och den som vi för mot de socialdemokratiska arbetarnas ideologi. De senare kommer till skillnad från SAP/LO-ledningen att utgöra en väsentlig del av de revolutionära klasskrafterna i den socialistiska revolutionen. Vi måste därför på ett kamratligt sätt i anknytning till motiven för kampförslagen vi ställer, gå i närkamp med de borgerliga fördomar som hindrar arbetarna att se klart.

Vårt arbete på arbetsplatserna får inte snävt inrikta sig på den lokala arbetsplatsens problem. Vi måste försöka mobilisera till kamp mot alla yttringar av det kapitalistiska systemet. Det enda sätt på vilket ett verkligt klassmedvetande kan skapas, är att vi tillför en medvetenhet om förhållandena utanför den direkta dagliga kampen mellan arbetskraftsköpare och arbetare, dvs. kunskapen om alla klassers och gruppers förhållande till statsapparaten, regeringen och den härskande klassen.

Varmed skall man börja

I vår omedelbara uppgift att ta itu med arbetarklassens revolutionära fostran (inte trade-unionistiska fostran) måste vi rikta vår huvuduppmärksamhet mest på det mest medvetna skiktet. Då man börjar på en arbetsplats sätter man inte omedelbart igång med en omfattande agitation och propaganda. Under en tid måste man lyssna och så gott som möjligt lära känna arbetsplatsen och dess speciella förhållande, arbetskamraternas medvetenhet etc. Med denna avvaktande hållning under en kort period kan man undvika misstag som är svåra att reparera.

I enlighet med ovan skisserade taktik påbörjar man sedan arbetet. På fackföreningsmöten, studiecirklar, kurser, lunchraster och under arbetets gång agiterar man med utgångspunkt från allmänpolitiska frågor och konkret i anknytning till den dagliga kampen. Under detta arbete får man ganska snabbt klart för sig vilka man skulle kunna knyta till en sympatisörcell för en kommande kommunistisk cell, vilka man senare kunde organisera i en frontorganisation, vilka man kan räkna på stöd från i aktionsenheter i olika frågor, vilka som med stora svårigheter /åter sig mobiliseras i någon aktion på lång tid framöver och vilka som man direkt måste bekämpa. Redan från början måste man ha siktet inställt på att organisera en studiecirkel.

Innan man kommer så långt som till bildandet av en studiecirkel är det dock oftast nödvändigt att etablera lösare gruppbildningar. Man kan samla progressiva kamrater kring sig för att skriva gemensamma motioner till fackföreningsmöte, förbereda ett flygblad i en fråga som man tycker behöver belysas, gå gemensamt i en Röd Front, Vietnamdemonstration förbereda olika aktionsenheter osv.

På det sättet kan man skaffa sig omfattande kontakter på arbetsplatserna och få tillfälle att sälja propagandamaterial och inbjuda till sympatisörstudier.

Dessa studiecirklar kan betecknas som ett embryostadium till en kommunistisk organisation på arbetsplatsen. Det är därför viktigt att man redan från början introducerar en kommunistisk arbetsstil i studiegruppen.

Frontarbetet på arbetsplatserna

Efter att ha bildat en kommunistisk organisation är det viktigt att man knyter andra organisatoriska kontakter med massorna. Det kan ske genom bildandet av en anti-kapitalistisk front. Vid bildandet av fronten måste vi vara så starka att vi kan kontrollera frontens arbete och utveckling. Fronten blir vår direkta kontakt med massorna genom vilken vi försöker mobilisera dem för kamp för de paroller som fronten ställer. Fronten ska ta upp de för ögonblicket viktigaste frågorna, som man måste sätta arbetarklassen i rörelse för. Att inrikta sig på de viktigaste frågorna är inte detsamma som att välja ut de frågor som det är lättast att skapa enighet om.

Frontens paroller är ställda med utgångspunkt från en marxist-leninistisk analys. Den kommunistiska cellens och frontens paroller är desamma *i kampen för en bestämd uppgift*. (Märk att vi talar om en varaktig front – inte om en mer eller mindre tillfällig aktionsenhet.) Skillnaden är den att fronten endast omfattar en del av cellens paroller, närmare bestämt de som behövs för de mest aktuella uppgifterna.

Det är fel att ställa andra paroller för fronten *i kampen* än particellens paroller, med avsikten att ”samla mer folk”. Vi måste alltid ”samla folk” på riktig grundval. Den enda riktiga grundvalen är particellens paroller *på detta kampavsnitt*. Particellens paroller och frontens paroller kan inte vara skilda i konkreta kampsituationer.

Frontens uppgift är att sprida marxist-leninistisk agitation och propaganda på ett bestämt område. Och att med utgångspunkt från den agitationen, sätta arbetarklassen i rörelse för vissa bestämda mål. Eftersom vår analys är bestämmande för parollerna i fronten blir vår analys också bestämmande för frontmedlemmarnas agitation. Frontens plattform och paroller får inte vara snävt inriktade på den egna arbetsplatsen. Vi måste med fronten som redskap kunna mobilisera arbetarna mot alla yttringar av det kapitalistiska systemet. Fronten bör utnämna ett antal huvudparoller för sin verksamhet. Med huvudparoller menas paroller som bestämmer inriktningen på frontens arbete och ligger till grund för mer konkreta paroller i anslutning till aktuella kampuppgifter.

Då vår taktiska huvudfiende är SAP/LO-ledningen är den viktigaste huvudparollen KAMP MOT KLASSAMARBETSPOLITIKEN. Andra viktiga huvudparoller kan vara SOLIDARITET MED DE UTLÄNDSKA ARBETARNA, SOLIDARITET MED DEN ANTI-IMPERIALISTISKA KAMPEN, ARBETARE OCH STUDENTER, VÅR KAMP ÄR GEMENSAM. Dessa huvudparoller måste kompletteras med paroller som växer fram ur ett korrekt vetenskapligt studium av den svenska samhällsformationen, dess svaga länkar, strukturer och motsättningar. Analysen bakom parollen KAMP MOT KLASSAMARBETSPOLITIKEN måste ligga till grund för alla paroller i den dagliga kampen på arbetsplatserna. I kampen för högre lön, mot den sk. solidariska lönepolitiken, för bättre arbetsförhållanden, mot klasslagstiftningen, mot momsens förhöjning för andra arbetares kamp etc. Vi måste utnyttja den taktiska huvudfiendens svaga länkar, en sådan är motsättningen mellan socialdemokratin som förvaltare och upprätthållare av det kapitalistiska systemet, och dess idag obestridliga ledarskap för arbetarklassens spontana kamp. ”Kamp mot klassamarbetspolitiken” är en paroll som kan fungera som en grund för en attack mot detta ledarskap.

Under 70-talet kommer antalet utländska arbetare att öka i Sverige. Det går inte att förhindra från arbetarklassens sida med mindre än en revolution. Därför kommer all aktivitet som syftar till att stoppa denna import tjäna som hjälp till ett reaktionärt uppsving på detta område. Inom den svenska arbetarklassen blir reaktionära tendenser alltmer märkbara. Tendenser som arbetsköparna och LO-byråkraterna försöker att utnyttja för att avleda arbetarna från klasskampen. Detta är en svag länk i vår kamp. Under parollen SOLIDARITET MED DE UTLÄNDSKA ARBETARNA försöker vi få arbetarna att visa solidaritet i handling med sina

utländska kamrater. Vi måste avvisa alla försök att utså splittring mellan svenska och utländska arbetare antingen det gäller det egna företaget eller inte.

Vi kräver lika lön för svensk och utländsk arbetskraft. Vi bedriver en hård kamp mot alla fördomar som i den härskande klassens intressen sprids om våra utländska kamrater.

Trots ett förtjänstfullt arbete av olika antikapitalistiska grupper är kunskapen om imperialismens härjningståg över världen förhållandevis dåligt förankrad i den svenska arbetarklassens medvetande. Bejakandet av den proletära internationalismen är en av de viktigaste hörnstenarna i ett klassmedvetande.

Därför måste vi försöka mobilisera våra arbetskamrater i ett anti-imperialistiskt arbete. Vi kan sprida FNL-gruppens flygblad, propagera för demonstrationer, föreslå uttalanden på fackföreningsmöten osv. *Huvudaspekten i detta arbete är att visa på arbetarklassens gemensamma intressen och gemensamma kamp med arbetare i andra imperialistiska länder och folken i Asien, Afrika och Latinamerika.*

Ett av fiendens bästa vapen är att splittra olika grupper inom folket. Tydligast har detta kommit till uttryck i samband med kampen på skolor och universitet. Vi måste inom arbetarklassen sprida en förståelse för studenternas och elevernas rättvisa kamp. Den nuvarande situationen är en svag länk i vår kamp. Vi måste förmå arbetarna att reagera på alla övergrepp och yttringar av det kapitalistiska systemet. Därför måste vi mobilisera arbetarna till stöd för de studerandes kamp under parollen ARBETARE OCH STUDERANDE, VÅR KAMP ÄR GEMENSAM. Frontens uppgifter Och funktion får inte förväxlas med det som vi kallar aktionsenheter, som är organisatoriska formeringar av mera kortsiktigt slag.

Aktionsenheten är en organisationsform, som partiet eller fronten kan använda sig av för att i en enskild fråga mobilisera största möjliga stöd för en bestämd kampuppgift. Olika former av aktionsenheter måste ständigt vara i bruk under mobiliseringen av arbetarna för kamp i olika frågor, även innan cellens eller frontens bildande.

Frontarbete i regional och riksmåttstock är, vad det gäller kampen på arbetsplatserna svårt att fastställa innan vi har en mer omfattande erfarenhet från detta arbete på olika arbetsplatser. Man måste förstå att ett frontarbete på arbetsplatserna skiljer sig avsevärt från en frontorganisation som t ex. FNL-grupperna, som inte har för avsikt att leda en social kamp med dess mångfacetterade innehåll. I en organisation som DFFG kan kommunisterna låta fronten utvecklas mer fritt med mindre hänsynstagande till uppbyggandet av celler på motsvarande platser.

Detta låter sig inte göras när det gäller en front för kamp på arbetsplatserna för ett sådant frontarbete krävs en ingående kännedom om den lokala arbetsplatsens säregna problem och följaktligen en ständig närvaro där. Det är också omöjligt att via en frontorganisation utan celler på arbetsplatserna ta ledningen över kampen på dessa. Detta är en mycket svår uppgift som kräver en marxist-leninistisk medvetenhet. Det räcker inte med att man stöder en frontorganisations målsättning och uppgifter.

Det är skillnad när vi fått ett antal celler med vidhängande fronter på flera arbetsplatser. Det är först i denna situation som vi med en viss erfarenhet av frontarbete på basplanet kan tänka oss en utvidgning av fronten på arbetsplatser, där vi inte tidigare har några celler. Kärnan i fronten kommer då att bestå av medvetna marxist-leninister med kunskaper om hur man utvecklar ett frontarbete, vilket innebär att de har tid och möjlighet att utnyttja frontarbetet för celluppbygge.

Med utgångspunkt från striderna i VUF-MLK och från våra egna erfarenheter av kamp på skolor universitet och arbetsplatser har vi i denna artikel gjort en grundläggande uppgörelse med KFML/Clartés och MLK:s högeropportunistiska grundinställning. För att göra detta har

vi varit tvungna att klarlägga vissa till synes självklara saker: proletariatet tillföres den vetenskapliga socialismen utifrån, det är en socialistisk revolution vi står inför – inte som KFML/Clarté ibland tenderar att tro, en demokratisk borgerlig revolution, vi måste redan nu revolutionärt fostra arbetarna dvs omedelbart ställa upp giften att omvandla den spontana kampen till en medveten revolutionär kamp för socialismen.

Vi har alltså hittills i artikeln endast talat om att vidga arbetarklassens kamp; att i kamp mot olika borgerliga ideologier föra in det revolutionära perspektivet. Vad är då det revolutionära perspektivet? Det är i detta sammanhang som strategin kommer in i bilden.

Det är en helt avgörande uppgift för alla revolutionära organisationer att utveckla en strategi för hur vi skall kunna ta ledningen över arbetarklassens kamp, initiera och utveckla kampen mot motståndarens svaga punkter, sammanlänka kampen på olika sektorer till ett dråpslag mot kapitalismens hjärta – den borgerliga statsapparaten.

Vi står nu inför en mängd viktiga problem som ännu teoretiskt, politiskt och organisatoriskt återstår att lösa. Men vi menar, att genom den grundläggande uppgörelsen med KFML/Clartés högeropportunistiska politik, har vi lagt en säker grund för utarbetandet av en revolutionär strategi. Utan en sådan grundläggande uppgörelse tenderar alla strategisk diskussion att hänga i luften, förlora kontakten med verkligheten på arbetsplatserna, skolorna och universiteten och förvandlas till ett skrivbordsarbete för ”akademiska” revolutionärer.

Vi menar alltså att vi börjat i rätt ände och kommer i kommande nummer av KOMMUNIST att presentera delresultat av ett långsiktigt strategiskt arbete. Till grund för denna kommer vi att arbeta på en grundläggande analys av den svenska samhällsformationens ekonomiska, politiska och ideologiska struktur, den svenska statsapparaten och den utpräglade korporativa struktur som kännetecknar den svenska kapitalismen. De första delresultaten kommer att presenteras i form av preliminära handlingslinjer för kampen på skolor, universitet och arbetsplatser. Dessa handlingslinjer kommer successivt att förbättras och preciseras inom ramen för vårt långsiktiga strategiska arbete och med ständigt tillskott från revolutionära erfarenheter från de olika sektorerna.

Vi kommer vidare att behandla dialektiken mellan de olika sektorerna och hur vi nu konkret kan arbeta för att sammanlänka kampen på de olika områdena.

Olika begrepp i samband med en övergångsstrategi och övergångskrav av typ arbetarkontroll har konsekvent mystifierats och fördunklats av olika revolutionära organisationer historiskt och idag. Vi kommer att försöka att relatera övergångskrav till klasskampens konjunkturen, klasskrafternas förhållanden och partiets styrka. Olika organisationsformer för arbetarklassens kamp såsom strejkkommittéer, fabrikkommittéer, arbetarråd etc. och deras relation till det konkreta läget idag kommer också att diskuteras.

Allt detta kommer att ställa stora problem, men det är av avgörande betydelse för den revolutionära rörelsen att dessa frågeställningar verkligen klarläggs. Att vi inte glider in i olika ”traditioners” färdiga lösningar och mystifieringar som för närvarande präglar ett flertal revolutionära organisationer.